

Naročnina mesečno 25 Din, za tuzemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletna 96 Din, za tuzemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Kriza na Poljskem

Dne 12. majnika bo minilo ravno 10 let, ko je maršal Józef Piłsudski s četo zvestih legionarjev izvedel svoj zgodovinski državni udar in dal Poljski čisto svojstven, avtoritativni režim, ki bo v zgodovini ostal zabeležen pod imenom »režim polkovnikov«. Pol demokracija, pol diktatura, pol sablja, pol umska elita, a v osrčju vsega je sedel s svojo neizmerno osebnostno avtoriteto mršal, ki se je kot na dve palici opiral na eni strani na vojsko, na drugi pa na režimsko stranko brezstrankarskega bloka (BB). Poljska je živela polnih 9 let to življenje. Nikdo si ne bo upal trditi, da ji je bilo pri tem slabo. Nasprotno, ako izvajamo nekaj vročkovnih dejanj polkovnikov na polju notranje politike, kjer so bili nerodno izzvani, bomo rekli, da je pod maršalom Poljska prospevala. Notranjopolitične razprtije, za slovensko Poljsko nič manj značilne kot za vse slovanske narode, so utihnile, vojska se je izoblikovala in vsestransko razvila v udarno in disciplinirano silo, gospodarstvo je močeno zadihalo in zunanja trgovina je naravnost vzbrstela in odginila. Poljskim pljučam na Baltiku, odprla nove, široke možnosti razvoja. Zunanjopolitično so bili uspehi še večji. Poljska si je priborila naslov velesile in dragocen sloves, da njena zunanja politika ni več noben obsek na kakšno zapadnovevropsko velesilo, marveč hodi samostojna po tla, na katerih želi biti kot enakovredna spoštovana in uvaževana. Uveljavila se je kot voditeljica Baltika in kot silen branik proti boljševizmu.

Maršal Józef Piłsudski je umrl lani, obžalovan od vsega naroda s tako iskrenimi čustvi, kot jih je deležen le redko kateri narodni vodja. Toda ne vemo, s kakšnim dopadenjem bi gledal danes, če bi mu bilo dano, bilanco desetletja, ki ga je on sam začel in ga s trdo roko 9 let tudi še sam izvajal. Danes imamo vtis, kot da bi se od meje do meje valil valjar neprestanih delavskih stavk, medznih gibanj, pouličnih manifestacij, ko da je poljsko delavstvo, ki nikoli ni bilo navdušeno za komunistična revolucionarna gesla in je vsa ta leta nazaj mirno in pridno delalo, zgrabila neka tudi njihovim, lastnim voditeljem nepojmljiva mrzlica radikalizma in jih vedno bolj nevarno pretresa. Radikalizem, ki se polašča delavskih slojev in ki ga socialistične stranke same več ne morejo zavirati, oznanja nevarna razpolja, pred katerimi ni dovoljeno zapirati oči, predvsem v državi, kjer je toliko židov in ki na tako dolgi, dolgi črti meji na boljševiško Rusijo. Tudi streljanje po krakovskih in lvovskih ulicah ter po drugih manjših mestih, da o Varšavi sami ne govorimo, se mora zdeti kot popolnoma nečasuven pojav za onega, ki je poznal Poljsko za življenja maršala Piłsudskega. Leta Poljska se nam zdijo tako bolna, notranje razvarena, sama s seboj nezadovoljna, neodločna, katero pot naj izbere tako v notranji kakor zunanji politiki. To negotovost pa izrabljajo prevratni stremuhi od desne in leve, ki zabijajo svoje dinamične rove med ljudske mase, da jih razstrele s fašističnimi ali komunističnimi gesli.

Ko je lani v oktobru Marjan Kosićkowski prevzel težko maršalovo zapuščino, se je zdelo, da bo v prvi vrsti šel iskat ljudstva, da bo likvidiral režim, ki je takorekoč izhajal brez ljudstva in tudi lahko izhajal, dokler je imel na svojem čelu maršala, ki ga je vse spoštovalo in vanj vse zapupalo, a ki je postal brezsmisel, ko je šel maršal počivati med poljske junake na Wawelu v Krakovu. Vse je tudi mislilo, da bo prva podmaršalova vlada samo kratkotrajna in da bo pripravila vse potrebno za volitve, ki naj bi bile splošno vprašanje na poljsko ljudstvo, kaj meni o minulih desetih letih in kaj meni o bodočnosti. Toda vsega tega ni bilo. Razočaranja na Poljskem so velika. Razočarani so v prvi vrsti Piłsudskijski polkovniki, ki so zadnje dni celo pripravljali državni udar, ki bi se moral zgoditi za časa obiska ministrskega predsednika v Budimpešti, a je bila »zarota« šče pravčasno odkrita in nevarnost državne krize zaenkrat odstranjena. Nezadovoljni so vodje bivše režimske stranke, ki je bila razpuščena in se je takoj razpršila v desetine malih, med seboj se prepirajočih stranic, ki se nikakor ne morejo zediniti glede načel državnega ustroja. Nezadovoljna je opozicija, ki je veliko pričakovala od vlade, ji daleč nasproti šla, pokazala mnogo širokogrudnosti, a ni našla nobenega razumevanja ter je bila pahnjena nazaj v isto nerabnost, v kateri je prej preživela 4 letih let. Nezadovoljno pa je pred vsem ljudstvo, ki Ivori poljski narod. Piłsudskijski režim polkovnikov je bil razsipen. Je tudi moral biti, ker je bilo treba armado organizirati takorekoč iz nič, zgraditi velikanska javna dela in vrhu tega še vzdrževati močan strankarski aparat. Sedanja vlada pa mora luknje mašiti. Posojila poljski državi nobena zapadna država ni hotela dati, torej se je vlada obrnila na svoje ljudstvo in silno boleče privla davčni vihak, da je narod zastokal. Zvišanje davkov pa je prišlo ravno v dobi gospodarske stiske, ki tare v prvi vrsti kmeti, torej največji del davkoplačevalcev. Davčni eksperiment se je pojavil med narodom ravno v trenutku, ko je itak že nezadovoljen nad režimom, ki nikjer ni ničesar storil, da bi bil ljudstvu vsaj politično prišel blizu, če že ne gospodarsko. Nezadovoljnost torej vsestranska. Nobena socialna plast ne dela izjeme. Sedanjega režima očividno nikdo ne mara, ker je vse razočaral. Da do hujših prekucij še ni prišlo, je pripisati dejstvu, da je poljski narod izredno rodoluben in se zna premeagati in tudi žrtve doprineči, če je domovina v nevarnosti. Da pa Poljska danes zunanjopolitično ne leži na pernici, to je tudi sluhernemu Poljaku jasno.

Ni čudno torej, če so se trije poljski državni, ki pripadajo vsak drugemu političnemu taboru in ki so vsi imeli za Poljsko velike zasluge ter bili tudi proslavljeni od poljskega naroda, znašli, in napisali ganljivi poziv na vse Poljake v Evropi in Ameriki, naj se zopet združijo v nesebični ljubezni do poljske domovine, ki jo »sedanji režim strankarske neistrpnosti in vlade enih nad drugimi« brezpogojno potiska v novo katastrofo. Poziv so podpisali Paderewski, Witos in Korfanty, moške, ki so za maršalom Piłsudskim morda največ koristili in doprinesli k obnovi in razmahu poljske države. Poziv torej ni nobena šala in tako na Poljskem kakor v zunanjem svetu so ga vzeli na znanje z resnobo, ki ga zahtevajo tako odlična imena.

Dardanele že razburjajo Italijo, ki bi ne mogla več v Črno morje Bolgarijo in Romunijo, ker bi ne mogli iz njega ven

Istanbul, 23. aprila.

Kakor znano, je od tukaj odpoštoval v Belgrad generalni tajnik zunanjega ministrstva Ogul Numan s važno misijo. Kakor smo že poročali, se bo podal iz Belgrada v Bukarešto, odtod pa v Moskvo.

Vprašanje zopetne oborožitve dardanelskih morskih ošin je sprožilo razna druga politična vprašanja Balkanskega polotoka. Izkazalo se je namreč, da nista na tem vprašanju zainteresirani samo Bolgarija in Grčija, temveč tudi Romunija. Deloma se vračajo glede zopetne oborožitve Dardanelov vsa tista vprašanja, ki so od nekdanj zanimala vso evropsko diplomacijo, ker se Dardanele dotikajo interesov vseh evropskih držav sploh. — Zato to vprašanje nikakor ni tako enostavno, kakor se je mislilo od začetka, in je vedno bolj verjetna verzija, da bo treba sklicati v tem oziru konferenco ne samo med državami Balkanske zveze, ki se bo itak kmalu otvorila v Belgradu, ampak tudi med velesilami; če se bo pa taka konferenca izkazala kot nepotrebna, bo na vsak način treba diplomatskih pogajanj rednim putem, ako se Turčija morebiti ne bo sama odločila, da to vprašanje reši v svoj prid na tak način, kakor je Nemčija rešila porenjski problem.

Glavne težave izhajajo danes iz Italije, in sicer zaenkrat v toliko, ker ima glede oborožitve Dardanel od strani Turčije pomisleke Grčija, ako bi namreč nastal kakšen konflikt med Turčijo in Italijo v zapadnem Sredozemskem morju.

Grčija pravi, da more zato privoliti v zopetno utrditve dardanelskih morskih ošin samo v primeru, če bi ji ostale balkanske sile jamčile za varnost in za pomoč, ako bi bila Grčija zaradi spremembe v egejskem območju proti svoji volji zavlečena v konflikt z Italijo. Tako garancijo pa bo Grčija od balkanskih sil težko dobila, kar je samoposebi umevno.

Kar se tiče Romunije, so njeni pomisleki skoro isti kot pomisleki Bolgarije. Turčija bi namreč mogla Dardanele zapreti in v tem primeru bi bila pomorska zveza Romunije s svetom odvisna od dobre volje Turčije ali pa od izrednih razmer, ki bi nastale v primeru kakšnega konflikta med Turčijo in kako drugo velesilo. Ta pomislek je seveda tehten in bo predmet razgovorov med Ogul Numanom in romunsko vlado v Bukarešti. V tej stvari bodo zelo dragocene usluge Jugoslavije, ki v vprašanju zopetne utrditve Dardanel poplunuoma stoji na strani Turčije, kar bo imelo svoj pomen tudi v razgovorih med zastopnikom turškega zunanjega ministrstva in sovjetsko vlado v Moskvi.

Kakor že rečeno, pa je to vprašanje vezvano tudi s težavami, v kolikor se tičejo medsebojnih odnosov vseh velesil, ki imajo svoja interesna območja v Sredozemskem morju. Reševanje teh težav zaenkrat še ni aktualno, bo pa prišlo tudi na vrsto in bo predmet tehničnih razgovorov med kabineti, kljub temu da Anglija stoji za Turčijo. To

pa zato, ker bo neka druga sila, ki je danes morebiti še močnejša v Sredozemskem morju nego Anglija, stavila v tem vprašanju izvestne pogoje.

Stojadinović-Numan

Belgrad, 23. aprila. m. Predsednik ministrskega sveta dr. Milan Stojadinović je danes popoldne v svojem kabinetu zunanjega ministrstva sprejel generalnega tajnika turškega zunanjega ministrstva g. Numan. Razgovor med obema državnikoma je trajal nad eno uro. Razmotrila sta vsa mednarodna aktualna vprašanja, ki interesirajo države balkanskega sporazuma, srednje Evrope, predvsem pa Dardanele. Ob 13.30 je dr. Milan Stojadinović priredil na čast Numanu kosilo v prostorih zunanjega ministrstva. Kosila so se poleg predsednika vlade in njegove gospe ter gosta Numanu udeležili tudi drugi člani vlade ter turški poslanik Haidar Ali Aktaj, švedski poslanik Thorsten Unden, grški poslanik Sakelarios ter višje uradništvo zunanjega ministrstva. V prostorih turškega poslanika bo pa zvečer priredil poslanik Ali Haidar na čast Numanu banket. G. Numan bo jutri zjutraj odpoštoval iz Belgrada in bo nadaljeval pot v Bukarešto.

Abesinci so žilavi

Južna abesinska armada neomajna Severna armada pa napada

Na severnem bojišču Italijanski umik pri Desije

Addis Abeba, 23. aprila. b. V teku torka in erede se italijanskim tečkim bombnim letalom ni posrečilo, da bi preprečila porušitev cesarske ceste, k veže Desije in Addis Abebo. Abesinci so vrgli v zrak vse važnejše prehode. Poleg tega so Abesinci kljub vsem naporom italijanskega letalstva, da to preprečijo, napeljali razne potoke in reke proti cesti, ki jo je voda že na mnogih krajih nevarno izpodkopala. Abesincem pa se ni posrečilo samo ustaviti napredovanje italijanske kolone, ki jo oni imenujejo »peklen na koleh«, temveč so celo prislili Italijane, da so se umaknili daleč nazaj proti Desiji. Abesinski vojaki so bili utrjeni v težko prehodnem gorovju Tarna Burah, kjer so zasedli vse važnejše grebene in so izvršili ponoči strahovit naskok na Italijane.

Iz zanesljivega vira se čuje, da je maršal Badoglio prepovedal inozemskim dopisnikom poročanje o težavah, na katere je naletela italijanska motorizirana kolona, ki napreduje proti abesinski prestolnici.

S severne fronte ni nobenih vesti. Po vesteh iz eritrejskega vira so italijanske predhodnice že prišle na 80 km oddaljenosti od prestolnice na eni izmed cest, ki vodijo proti Addis Abebi iz Desije. Te vesti pa demantirajo vesti iz abesinskega vira, ker so Abesinci sklenili, da bodo poglani z dinamitom v zrak ceste na hribih, 150 kilometrov od Addis Abebe. Te ceste zaradi teh eksplozij ne obstoje več, razvrale pa so jih še reke, ki so zaradi eksplozij spremenile smer. Abesinci so razmestili prava gnezda s strojnimi izza sten, ki so nad cesto, toda italijansko letalstvo je začelo bombardirati celo ta gnezda in obropa z ognjem iz strojne celo manjše skupine abesinskih vojakov.

Dopisnik Reuterja poroča iz Addis Abebe, da je prihod prestolonaslednika pomiril prebivalstvo in se je panika podela. Najboljši dokaz za to, da Italijani še niso tako blizu, je to, da je vlak za Djibuti redno krenil iz Addis Abebe. Na vlaku je bilo mnogo manj potnikov, kakor pa jih je bilo zadnje dni.

O zmagi Abesincev se izvejo sledeče podrobnosti: italijanske čete so izvršile nekaj napadov na goru Tarmi Jabir, ki je ob glavni cesti med Desijem in Addis Abebo. Gardisti prestolonaslednika so odbili ta napad in prizadejali Italijanom mnogo izgub. Ko je nastala noč, so se Abesinci kot mačke spuščali ob strminah po stozah, ki so še kozam nepristopne in izza hrbta napadli italijanske oddelke in jih poglani v beg. Italijani so ob tej priliki pustili na bojišču eno radijsko postajo in veliko število pusk.

Italijanska letala so večerj metala nad Ankoberom letake in jim sporočila, da bo Ankober svoboden čez dva dni. V teh letakih pozivajo prebivalstva pokrajine Gala, da naj se ne upira Italijanom.

Addis Abeba, 23. aprila. AA. Reuter poroča: Abesinci čete resno ogrožajo položaj italijanskih čet v Desiju. Italijanska letala so znova bombardirala Magalo, glavno mesto province Bala.

Na južnem bojišču Italijanski zastoj na jugu

Reuter poroča: Na ogadenski fronti so krila armade generala Grazianija prešla Sasabaneh na eni strani in Dagame na drugi strani. Njihovo napredovanje v smeri proti Hararju in Djibuti bo oviralo deževje, ki je začelo padati.

Z južnega bojišča pa poročajo, da se Italijanom še vedno ni posrečilo zasedi utrjenih postojank pri Sasabanehu in Dagaburju. Ras Nsihi, ki je eden najposobnejših abesinskih poveljnikov, je utrdil svoje obrambne čete tako, da lahko Italijani le z največjimi žrtvami in z minimalnim izgledom na uspeh prodirajo v tej smeri. Po najnovejših poročilih bi morale biti italijanske čete nekako 120 milj južno od Džidžige in približno 40 milj od mesta Dagamodu. Tudi po italijanskih vesteh se je turskemu generalu posrečilo odlično utrditi abesinske postojanke okoli Sasabaneha in pa tudi v samem mestu. Vilip paša je na vse strateško važne postojanke postavil in sijajno maskiral protiletalske baterije in strojnice, ki branijo dohod na cestah, ki vodijo iz Berbere v notranjost Abesinije.

Zaradi strašnega deževja je cela abesinska avtomobilska kolona ostala v blatu do 22. aprila, ko se je vreme zopet nekoliko popravilo. Na abesinskih položajih se opaža živahno delovanje in so zlasti odlikujejo avtomobilske kolone Amharev.

V pokrajini Ogaden je italijanska glavna kolona prišla do Dukuna, ki je 15 km severozapadno od Alfuda. Glavni del motorizirane kolone domačinov je prišel na vzporedni cesti do Sagage, glavni del osrednje kolone pa je prišel 40 km severno od Varadaba. Po zmagi libijske kolone pri Onagobi so našli na bojišču 3300 Abesincev. Poleg tega so Abesinci izgubili tudi vsa svoja prevozna sredstva, avtomobile itd. Največji del abesinske vojske se je razbežal po Sikarju. Na italijanski strani je bilo 1100 mrtvih in ranjenih.

Cesaričin poziv na vse narode sveta

Cesarica Manen in princesa Cahai sta snoči eprejeli Reuterjevega dopisnika in mu s solznimi očmi predali poziv vsem narodom sveta. Princeza Cahai je prevedla apel na angleški jezik. Cesarica prosi ves svet, naj pomaga Abesiniji, dokler je še čas. Na koncu izjavlja, da bo do konca ostala s svojim narodom.

V svojem apelu narodom vsega sveta je abesinska cesarica opisala vse trpljenje, ki ga je pretrpel abesinski narod ob priliki zavojevanja Italije. Žene, otroci, kmetje in bolnišnice so postale žrtve italijanskih letal in strupenih plinov. Cesarica prosi kulturne narode, naj pomorejo Abesiniji in naj končajo te muke. »Mi smo vzdržali in bomo vzdržali do konca«, pravi cesarica, toda potrebna nam je pomoč, da se lahko zapremljamo strašnemu uničevanju našega naroda. Zaupam v ZN in upam, da se bo z izvajanjem sankcij nudila pomoč moji domovini. Mi imamo pravico, da to zahtevamo kot žrtve napada.

Nove abesinske zmage

Addis Abeba, 23. apr. TG. Reuter poroča, da je bžo blizu Ducana vzhodno od Nigelija ubitih več sto in ranjenih več tisoč Italijanov v bitki, ki so jo povzročili Italijani s svojim napadom, ki so ga Abesinci odbili. Nadaljne vesti z južne fronte soglasno pripovedujejo, da so italijanske bojne operacije običale zaradi nenadnega slabega vremena. Motorizirane kolone, ki jim je treba pripisati vse dosedanje italijanske uspehe, so tudi običale v blatu in so neuporabne. Na severnem bojišču pa izgleda, da so Abesinci končnoveljavno zaustavili Italijane z načrti ščetmeda kakšnih 40 kilometrov južno od Desije, kjer Italijani po težkih izgubah niso več obnovili nobenih napadov, ampak se vračajo nazaj po cesti v Desije.

Poljski ministrski predsednik v Budimpešti

Budimpešta, 23. aprila. c. Poljski ministrski predsednik Kosićkowski je prišel ob 12.40 v Budimpešto. Na kolodvoru ga je čakal madžarski ministrski predsednik general Gumbš s vsemi člani vlade. Ko je poljski ministrski predsednik stopil iz vagona, je obšel častno četo, ki so jo tvorili bivši madžarski bojovniki v svojih starih habsburških uniformah. Avto je gosta vozil po svečano okrašenih ulicah, kjer so na hišah visele poljske in madžarske zastave. Ob avtomobilu je jahal oddelek policije, ki je ves čas obkrožal avtomobil. Popoldne so se začeli prvi obiski s posveti.

Avstrija upokliče 50.000 mož

Dunaj, 23. aprila. b. Današnja »Reichsposť« objavila naredbo avstrijskega zveznega kanclerja dr. Schuschniggga, s katero se poziva letnik 1915 pod orožje prihodnje jesen. Vsled tega poziva se bo avstrijska vojska okrepila še za daljših 50 tisoč mož.

Dunajska vremenska napoved: Čez noč še viharno, zjutraj še mraz s slano, čez dan nagla razjantitev s dotokom toplejših struj.

Edenova vprašanja Hitlerju

Kaj misli Nemčija pod kolonijalnim vprašanjem?

London, 23. aprila. c. V angleškem zunanjem ministrstvu se zmeraj izdelujejo tako zvano vprašalno polo nemški vladi. Vprašalna pola bo obsegala 10 vprašanj in jo bo angleški veleposlanik sir Eric Phipps koncem prihodnjega tedna izročil v Berlinu. Govorilo se je še zmeraj, da bi Eden skupaj z vikontom Halifaxom odpoštoval v Berlin. Toda ta vest je danes zopet odločno demantirana. »Daily Telegraph« podaja v glavnih obrisih vsebino angleške vprašalne pole. Angleška vlada vprašuje nemško vlado predvsem v tem smislu.

Kot iskreni prijatelj Poljske, v kateri še vedno vidimo veliko voditeljico katoliških Slovanov in močnega obrambni zid proti azijskemu boljševizmu, želimo od srca, da bi se kmalu izklopala iz težav, ki so jo navidezno od vseh strani zalile in da bi segla po pravih zdravilnih sredstvih, ki ji bodo vrnilo zdravje na znotraj in na zunanji.

da hoče pojasniti glede tega, kaj si nemška vlada predstavlja pod tako zvanimi dvostranskimi pakti. Ali jih hoče nemška vlada sklepati v okviru pakta Zveze narodov. Če sprejme ta okvir, potem za Nemčijo še velja okvir versajškega mira, ki ga pa nemška vlada z zadnjimi dejanji odločno odklanja.

Prav tako naj bi Hitler točno pojasnil, kaj razume pod tako zvanim kolonijalnim vprašanjem. Hitlerjev odgovor v tem oziru bi bil moral biti definitiven. Po odgovoru versajškega mira se za Nemčijo gotova vprašanja tega mira postavljajo kot nezakonita. Nemčija naj pove, če smatra tudi kolonijalno vprašanje za nezakonito v tisti meri, kakor je to vprašanje rešil versajski mir. To se pravi, ali smatra Nemčija posest bivših angleških kolonij, ki jih ima večino Anglija, za zakonito ali ne. Prav tako naj Nemčija pove, če je kolonijalno vprašanje treba prav tako reševati kakor vprašanje mandatov, ki jih Anglija izvaja nad nekaterimi angleškimi kolonijami.

Arabci proti židom

K sedanjim nemirom v Palestini

Zelo priprosto so si zamislili to stvar: »Pošljimo vse Jude v Palestino! Kaj bi delali v Evropi? Dajmo jim narodno ognjišče. S tem bodo oni zadovoljni, Evropa pa rešena njihove neprijetne navzočnosti.«

Večkrat smo slišali podobne predloge iz ust državnikov, posebno tistih, ki mislijo, da je svet mogoče rešiti z antisemitizmom. V resnici pa je treba velike duševne preprostosti, da kdo misli, da je mogoče na tako enostaven način rešiti problem, ki od razkropitve Izraela straši človeštvo. Pretepi, umori, požigi in plenitve zadnjih dni, ki se dogajajo v Jaffi, kažejo na žalosten, toda zgovoren način, kako komplicirano je judovsko arabsko »vprašanje« v Palestini.

Na splošno se zahteva od Arabcev, da prenašajo v milijonskih množicah Jude, ki jih tretje nemško cesarstvo niti v tisočih ni moglo več prenašati. Moramo pa vedeti, da se Arabci čutijo v Palestini kot na svoji zemlji. Tamkaj so od 637. po Kr. Malo je narodov na svetu, ki bi s tako staro lastninsko pravico mogli potrkati na svoje ozemlje. »Oni so osvajovalci in mi smo bili pred njimi posestniki Palestine,« pravijo Judje. Tam pa odgovarjajo Arabci: »Če beremo vaše svete knjige, vidimo, da ste Jeriho zavzeli po tridnevni obleganju. Torej ste tudi vi zavzeli palestinsko zemljo z silo orožja. Zakaj niste ostali v deželi Gosen?« Na to bi rekli Judje: »Pač zato, ker so faraoni bili preveč podobni sedanjemu führeru.«

Kaj Judje očitajo Arabcem? Poslušajte: »Palestina, sveto zemljo Mojzesovo in njeno blago podnebje, vse so uničili Arabci. Arabci je veliki uničevalec zemlje; on je apokaliptična zver. Poslušajte! Ko so bili pred 1900 leti Judje razkropljeni po vsem svetu, so Arabci zavzeli njihovo zemljo. Toda ne da bi jo obdelavali, ampak v njej so naselili svoje divje vojaške horde z njihovimi čredami. Njihova živina je vse požrla do gole zemlje, ki ni bila nikdar gnojena, nikdar obdelana, nikdar obojena, tako dolgo, da ni ničesar več rodila. Posekali so palestinske gozdove in njihove črede so obžrle celo grmičje. Tako je sveta zemlja Mojzesa postala skala in pustinja, kakor jo vidite danes.« Torej, boj kmetovalca proti pastirju.

Zavidljiv Kajin proti Abli.

In tako prihajajo vedno nove ladje naselencev. »Počasi, previdno se spuščajo priseljenici na obalo.

Starci nosijo trde polcilindre, več ali manj zelenkaste in ogorele, mladina nosi časopise. Žene so pokrite s skromnimi klobučki in oblečene v črne obleke. Njihovi obrazi razodevajo trdoto življenja in usodo preganjancev. Mukoma nosijo težke kovčke in jih prenašajo, kakor morejo na hrbtnu, na ramah, ali na glavi. Ze davno je zadnji arabski nosač zapustil obrežje in pljunil za priseljenici. Da bi pomagal priseljenim Judom? Rajši bi vse utopil! Tako popisuje judovski pisec Pierre Goemare izkrcavanje Judov v Jaffi. In vendar pravi, je videl svoje rojake, kako so jim žarele oči ob misli, do so doma, da so v domovini, da so na zemlji svojih očetov, svojih prerokov, svojih obljub, da so na zemlji, ki je bila obljubljena njihovim prednikom.

Iz Palestine pa prihajajo vedno znova poročila: nered in plenitve. V Jaffi je bilo 5 Judov ubitih in 30 ranjenih. Tudi nekaj Arabcev je mrtvih in ranjenih. V Tel Avivu, v Jeruzalemu in v Jaffi so čestni poboji. Muslimanski svet je nevarno razgiban. Odločno zahtevajo, da se Judom prepove kupovati palestinsko zemljo in da se ustavi judovsko priseljevanje.

Kako naj se ustavi priseljevanje Judov? Kam torej s tisoči, ki jih je Hitler pognal iz rajha? Naloga Anglije, ki ima mandat nad Palestino, ni lahka. Kajti 6. člen mandata določeno pravi, da naj omogoči judovsko vseljevanje v Palestino, vendar tako, da pravice ostalega prebivalstva ne bodo oškodovane. Vidi se, da ta naloga sama sebi nasprotuje. Kako vseljevati Jude, ne da bi bile pravice domačinov prizadete? Kar odredi Anglija, bo napak: ali bo razburila Arabce, ali pa Jude. Na vsak način visoko palapa tisočletno sovraštvo med dvema vejama Abrahamovega rodu, med potomci Izraela in med potomci Izaka.

★

Haifa, 23. aprila. AA. (Reuter.) Pričakovati je, da se bo danes položaj v Jaffi še bolj poostрил. Generalna stavka se nadaljuje. Policiji se je doslej posrečilo preprečiti vse poskuse večjih demonstracij. V nekem velikem skladišču je izbruhnil ogenj. Škode je za več tisoč funtov šterlingov. Toda doslej še ni bilo moči dognati ali gre za nesrečo ali požig.

Mariborski občinski svet

Maribor, 23. aprila.

Pred odhodom na dnevni red se je mestni župan dr. Juvan spomnil danes umrlega občinskega svetnika in načelnika finančnega oddelka občinskega sveta g. Vladimira Pušenjaka. Pokojni je bil dolgoletni sodelavec v občinskem svetu in je bil od leta 1929 do razpusta občinskega sveta leta 1931 predsednik finančnega oddelka. Slava Pušenjakul Občinski svetniki so stoji poslušali govor mestnega župana in so pokojnemu tovarišu trikrat vzdikali: »Slava!« Nato je župan predlagal, naj mestna občina nosi stroške pogreba kar je bilo soglasno sprejeto.

Iz upravnega sveta Mestne hranilnice je bilo izžrebanih šest članov. Namesto teh imenuje mestni svet sledeče: dr. Juvan (lože Leskovar), Stabej (dr. Sušnik), Ozvalič (Zebot), Sabothy (Sojč), Ošlak (Čeh), Hrastelj (Priatelj) in mesto pokojnega Pušenjaka dr. Müller (Žilnik).

Po zakonu o mestnih občinah se morajo objaviti vsi pravilniki in vse občinske uredbe. Na predlog banske uprave se bo odlej vse objavilo v »Službenem listu dravske banovine«. — Tujsko-prometna zveza ima 28. t. m. svoj občni zbor. V odbor delegira občina podžupana Zebota, kot namestnika pa Stabeja, v nadzorstvo pa Rogliča. — Za preglednika računov se imenuje dr. Kovačič in ravnatelj Pogacnik. — Vremejska hišica na Slomškovi trgu se prenove.

Prvi odsek — poročevalec dr. Müller. Mestna občina ustanovi fiskovni referat po vzorcu Ljubljane. Na dnevnem redu so številni ugovori proti predpisom raznih davčnin in se je samo proti predpisu uvoznine priložilo 16 interesentov, med temi 14 prekupevalcev z živino, ki prodajajo živino mesarjem v klavnicah. Občinski svet se je postavil na stališče, da so uvoznine oproščene samo živila in živina, ki se pripelje na trg ali na sejem za neposredno prodajo, ter je priložbe zavrnil.

Drugi odsek — poročevalec Lambert Aljantič. Ker je poše prejšnjega ubožnega sveta prevzel mestni svet, so bile na dnevnem redu številne prošnje za ubožne podpore, za sprejem v hiralnico, v mestno oskrbovališče itd. Vse sprejeto.

Tretji odsek — poročevalec Stabej. Izšla je uredba o pospeševanju turizma in bilo bi potrebno, da se energično prične zopet akcija za prigraditev Maribora za klimatsko-turistični kraj, kar ma je svojčas ministrstvo že odobrilo, le da Maribor ni dobil tesarstvenih ugodnosti. Potrebno bi bilo v zvezi s tem izvoliti stalen mestni turistični odbor. Mestni svet je delegiral v ta odbor mariborskega podžupana Zebota, načelnika gradbenega oddelka inž. Jelenca ter občinskega svetnika Ošlaka in dr. Sušnika.

V mariboru je dalje odprto še vedno vprašanje tržnice. Tržni odsek je imel na zadnji seji v razpravi prošnjo Društva mesarskih mojstrov, ki predlagajo, naj bi se zgradile mesarske stojnice na zemljišču med Kopališko in Frančiškansko ulico. Gradbeni odbor je projekt mesarskega društva zavrnil.

Stanovalec Delavce ulice so zaprosili za preimenovanje uličnega naziva. Odklonjeno. — Prav tako so prosili stanovalec v zgornjem delu Strossmayerjeve ulice, da bi se preimenovala v Zeleno ulico. Odklonjeno. — Za kanalizacijo na mestnem delu Tvrniške ulice je določeno 130.000 Din, za ureditev Kamniške ulice pa 105.000 Din.

Četrti odsek — poročevalec Sabothy. Za lombole na Trgu svobode se mora tudi v bodoče plačevati dotedanja odškodnina v znesku 5000 Din, za lombole drugje pa bo občina pobirala od pridelateljev iz Maribora 500 Din, od izvenmariborskih pridelateljev pa po 1000 Din odškodnina. — Stroški za napravno hodnikov se odplačujejo brezobročno v obrokih za dobo štirih let proti vključbi. Če pa interesent plača v štirinajstih dneh, ima pravico do 10% popusta. — V proračuna je določenih 40% za podporo kulturnim društvom, 20.000 Din za podporo Tujako-prometnemu društvu, 15.000 Din za podporo dijakom. Razdelitev teh podpor se zaupa posebnemu upravnemu odboru.

Peti odsek — poročevalec podžupan Zebot. Odborenih je bilo šest običajnih prenosov gostilniških obratov: Terziji Furlan, Stefaniji Macel, Ivanu Jovanoviču, Mariji Strafela, obenem pa so odobrili obrt izvozniku Martinu Pavalecu in Ivanu Potokniku.

Sanacija avtobusnega prometa. Za mestna podjetja je podal ravnatelj Hrastelj zelo zanimivo

poročilo o načrtu sanacije mestnega avtobusnega podjetja, ki je bilo doslej globoko pasivno. Pod njegovim vodstvom so mestna podjetja nabavila dva nova avtomobila na pogon s Diesel-motorjem, ki bosta konec maja dogotovljena. Zanimiv je proračun, koliko se bo z novimi vozili prihranilo. Oba avtobusa sta določena za vožnjo na progi Maribor—Celje, na kateri sta dosežanja avtobusa na bencinski pogon prevozila 140.000 km. Stroški so znašali pri starih vozovih na leto za bencin 332.000 Din, za olje 14.000 Din, za popravila 123.000 Din, za pnevmatike 42.000 Din, za druge izdatke 7500 Din, skupaj 518.000 Din. Pri novih vozovih pa bodo znašali stroški za plinsko olje 94.000 Din, za olje za mazanje 28.000 Din, za vzdrževalne stroške 10 tisoč Din, za pnevmatiko 19.000 Din, skupaj 152.000 Din. V enem letu bo znašal prihranek radi novih vozov 366.000 Din, obo voza pa staneta 372.000 Din, tako da se bosta izplačala že v enem letu. Na podlagi teh proračunov je upravni odbor sklenil, da se nabavijo še štiri manjši vozovi na pogon z Diesel-motorji za vožnje v mestu in bližnji okolici.

Tajna seja. Nato je sledila tajna seja. V občinsko zvezo so bili sprejeti: Ivan Fras, Franc Jerebič, Marko Lovrenčič, Roman Ploj, Josip Purkhard, Ivan Sattler, zagotovilo sprejema pa sta dobila Adalbert Kohout in Ivan Sofič.

Po pragmatiki so napredovali: ravnatelj študijske knjižnice Janko Glaser, ravnatelj mestne klavnic dr. Maks Rojko, ravnatelj mestnega električnega podjetja Julij Uršič, vodja predstavitvene pisarne Jože Gorun, računski revizor Karel Novšak, ravnateljica »Vesne« Marija Rapot, magistratna uradnica Franja Valenčič in Franc Wokau. Pragmatizirani so uradniški pripravniki: Ludvik Gračner, Matija Trstenjak in Maks Zula. Napredujejo: uradnica elektr. podjetja Olga Čerč, strojnič vo. dovoda Fredo Kranjc, uradnik Ivan Ribič, litograf Viljem Hochwald, poduradnik Mirko Bosin, dostavljač Josip Habjančič, sluga Friderik Stancer in sluga Matija Zorec. Posmrtnina se odobri Mariji Sterle, doklada za sina Francu Pobevsku, doklada za mater Andreju Semeniču. Vpokoji se magistratni uradnik Franc Bizovišek.

Dr. Jerovšek dobi ulico. Inž. Jelenc je predlagal, da se preimenuje Koroševa ulica v odseku med Glavnim in Vodnikovim trgom v ulico nsgr. dr. Jerovška v spomin velikemu narodnemu borcu in agilnemu občinskemu in javnemu delavcu dr. Jerovšku. Izvoljen je bil nov odbor za preimenovanje mariborskih ulic, ki je sestavljen iz gradbenega oddelka ter se bo spoprijel s strokovnjaki Zgodovinskega društva in drugih javnih ustanov.

Kongres hoteliriev

Zagreb, 23. aprila. b. Jutri se prične v Zagrebu predkonferenca za glavno skupščino hoteliriev iz vse države. Predkonferenca in skupščina bosta trajali dva dni. Hotelirji bodo razpravljali o važnih vitalnih problemih hotelirstva, o organizaciji propagandnih uradov, o sanaciji hotelirstva, o davkih, takсах itd. V soboto ob 3 popoldne bo tudi ustanovna skupščina hotelirsko-turistične zdruge.

Izpiti za vajuence

Belgrad, 23. apr. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo tole sporočilo glede osvoboditve oziroma pripustitve k skušnjam za vajence, ki niso hodili na nadaljevalno strokovno šolo: Po določbi čl. 295 obrtnega zakona so dolžni hoditi na strokovno nadaljevalno šolo vsi vajenci v kraju, kjer takšna šola obstoji. Za vajence, zaposlene v krajih, kjer nadaljevalne strokovne šole ni, tudi te dolžnosti ni. Prijavi za pomočniški izpit je treba priložiti tudi izpričevalo o absolviranju nadaljevalni šoli samo v primeru, če je učenec obvezan hoditi na strokovno šolo, ne pa v primeru, če takšne dolžnosti ni. Bodisi zato, ker tam ni strokovne nadaljevalne šole, bodisi zato, ker njegova dolžnost preneha v smislu čl. 298 obrtnega zakona zaradi izpolnitve 18. leta starosti. V takih primerih torej ne gre zahtevati za osvoboditev oziroma pripustitev k pomočnikskemu izpitu še izpričevalo o absolviranju nadaljevalne šole, temveč samo dokaz o tem, da je oprošten obiskovanja te šole.

Vprašanje brezposelnih podpor

Važni posveti v Ljubljani

Ljubljana, 23. aprila.

V Ljubljani so se snodi in danes zbrali zastopniki socialnega ministrstva ter zastopniki delavstva in delodajalcev iz vse države, da se posvetujejo o izboljšanju sistema podpiranja brezposelnih v državi. Iz vsake pokrajine so prisostvovali posvetovanjem po en zastopnik delavcev ter en zastopnik delodajalcev. V imenu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je sejam predsedoval dr. Marjan Krmpotič, ki je predsednik Osrednje uprave za posredovanje dela ter je obenem tudi šef tozadnega oddelka v ministrstvu.

Snodi so imeli delegati ločene seje, na katerih so se posvetovali o nameranih predlogih za izboljšanje podpore brezposelnim. Danes popoldne in popoldne pa so imeli skupno zborovanje pod vodstvom dr. Krmpotiča. Dr. Krmpotič je izjavil v svojem govoru, da so odločujoči činitelji, zlasti pa vlada, pripravljeni, poiskati ugodno rešitev za izboljšanje položaja brezposelnih, kolikor jim pač omogočajo sredstva. Na dnevnem redu je bila nato obravnava o novi uredbi o posredovanju za delo. Delegati so grajali nekatere pomanjkljivosti uredbe.

Na popoldanskem zborovanju je bil sprejet predlog, naj se sedanji prispevek delodajalcev in delojemalcev za borze dela podvoji. Člani odbora so meritorno obravnavali novo uredbo ter podali izjavo, v kateri ugotavljajo, da je treba četrto po-

glavje uredbe, ki govori o podporah brezposelnemu delavstvu, izboljšati, dalje naj se skriči karencna doba in naj bo brezposelnih podpor deležno tudi sezonsko delavstvo. Poenostavi naj se tudi administrativno postopanje.

Predsednik dr. Krmpotič je pozval vse delegate delavskih zborskih naj v enem mesecu predložijo konkretne predloge glede smernic o podporah brezposelnim.

Predlog dalje določa, naj se prispevki delavcev in delodajalcev podvoji, predlog pa zahteva tudi, da država enak znesek. Dosedanji prispevki delavcev in delodajalcev so znašali 22 milijonov Din, ako se podvoje, bi znašali 44 milijonov, ako pa tudi država da enak znesek, potem bi bilo za brezposelne v vsej državi na razpolago kakšnih 88 milijonov dinarjev. Dr. Krmpotič je izrazil upanje, da bo država dala k temu znesku polovico zneska, ker je vlada temu predlogu naklonjena.

Na zborovanju je bilo prvič ugotovljeno, da znaša izpadek na izgubljenih mezdah v vsej državi poldrugo do dve milijardi, dosedanjí prispevek za podporo brezposelnih znaša komaj odstotek tega izpada, nameravani načrt, ko se uresniči, pa bo kril komaj tri odstotke manjkajočih mezd. Slovenski delegati delojemalcev so na ta predlog pristali, skupno z zastopniki vseh delavskih delegatov, pomisleke pa so imeli delegati delojemalcev iz južnih pokrajin.

Domači odmevi

Seja vlade

Belgrad, 23. aprila. m. Nocoj od 18. do 21. je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića, na kateri se je razpravljalo o naslednjih zadevah.

1. Notranji minister dr. Anton Korošec ter zastopnik pravosodnega ministra Dragiša Cvetković sta podala poročilo o žalostnih dogodkih v Keresincu ter o ukrepih, ki so bili podzveti, da se poščeje krivici in da se kaznujejo. Dosele je aretiranih 53 oseb, proti katerim se bo najstrožje postopalo po zakonu. Drugače vlada v Keresincu in tudi v vsej okolici popolen red in mir.

2. Odboril se je sporazum na predlog prometnega ministra za zgraditev dela obale v Dubrovniku.

3. Sprejeta je bila pogodba z inozemskimi porterji jugoslovanskih državnih posejil glede plačevanja bonov za prihodnji dve leti.

4. Finančni minister je dobil pooblastilo, da uporabi 100 milijonov dinarjev za financiranje javnih del iz splošnega kredita 1 milijarde dinarjev.

5. Na predlog ministra za gozdove in rudnike je ministrijski svet sprejel uredbo z zakonsko močjo o organizaciji ministrstva za gozdove in rudnike in modernih ustanov ter o upravi z državnimi gozdovi in državnimi rudarskimi podjetji.

Belgrad, 23. aprila. m. Jutri popoldne ob 10. bo zopet seja finančnega gospodarskega odbora ministrov. Po tej seji bo trgovinski minister dr. Vrbanič podal častnikarjem izjavo glede zavarovalne družbe Feniks. Kolikor se je moglo zvedeti, je vlada v tej zadevi predvsem poskrbela, da se ohrani v Jugoslaviji nahajajoče se premoženje izključno za pokritje zahtevkov zavaravancev. V tej stvari je trgovinski minister izdelal posebno uredbo.

Spremembe občin

Belgrad, 23. aprila. b. Notranji minister je v smislu določb zakona o občinah podpisal uredbo o ustanovitvi občine Slivnica pri Mariboru, po kateri se iz občine Rače (srez Maribor desni breg) izločijo kraji: Čreta, Dobrovec, Hotinja vas, Orehova vas, Radizel, Skoke in Slivnica in se iz njih ustanovi občina Slivnica s sedežem istotam.

K progi št. Janž-Sevnica

Belgrad, 23. aprila. m. V prometnem ministru je bila včeraj konferenca, na kateri se je končno odločeno rešilo vprašanje načina priključitve nove železniške proge št. Janž-Sevnica na postajo Sevnica. Delovni odbor se bo sestal, kakor vse kaže, v Zagrebu na poziv SD koalicije, oziroma zagrebškega dela združene opozicije. Verjetno je, pravijo listi, da bo belgrajski del združene opozicije še tekom tega tedna sprejel dokončne sklepe, o katerih bo obveščen vodstvo SD koalicije v Zagrebu.

Združena opozicija

Združena opozicija nadaljuje svoje razgovore in posvetovanja. Posvetovanja se vršijo sedaj v stanovanju Lj. Davidovića, sedaj v stanovanju Miše Trifunovića. Delovni odbor se bo sestal, kakor vse kaže, v Zagrebu na poziv SD koalicije, oziroma zagrebškega dela združene opozicije. Verjetno je, pravijo listi, da bo belgrajski del združene opozicije še tekom tega tedna sprejel dokončne sklepe, o katerih bo obveščen vodstvo SD koalicije v Zagrebu.

Maček vprašuje srbijansko opozicijo

Belgrad, 23. apr. m. Eden od uglednih tukajšnjih opozicionalcev je danes podal interesentom izjavo, da je prvič danes prisel v Belgrad sporočilo predstavnikov belgrajske opozicije od dr. Mačka, naj srbijanski del opozicije konkretizira svoje stališče glede hrvaškega vprašanja. Ta predstavnik srbijanske opozicije je izjavil, da dr. Maček ni zadovoljen s stališčem, da bi se hrvaško vprašanje smatralo samo kot stvar državne celote, ki naj bi se rešilo po volitvah, temveč zahteva konkretno podlago za sporazum glede rešitve hrvaškega vprašanja. Ker srbijanski del opozicije doslej še ni mogel konkretizirati svojega stališča glede hrvaškega vprašanja in njega rešitve, se tudi ne more še sestati tako imenovani poslovni odbor združene opozicije ter je ravno zaradi tega nastopil najnovejšo nesoglasje med srbijanskim in hrvaškim delom opozicije.

Novi ban moravske banovine

Z ukazom kraljevih namestnikov z dne 19. aprila 1935 in na predlog ministrskega sveta in notranjega ministra je bil postavljen za bana moravske banovine g. Marko Novaković, veliki župan v pokouju. Novi ban je rojen v Sabcu, kjer je dovršil tudi 6 razredov gimnazije, maturo in juridnično fakulteto pa je dovršil v Belgradu. Lati 1902 je bil izvoljen za tajnika belgrajske občine, knalu

nato pa je prišel v finančno ministrstvo, odkoder je bil poslan na triletni študij v Švicu, kjer je proučeval samouprave in njihove proračune. Po povratku iz inozemstva je z nekaj sodelavci ustanovil omladinski radikalni klub. Leta 1907 je bil postavljen za člana kvarta v Belgradu. Preko 20 let je deloval v policijski in upravni službi, od teh 15 let kot okrajni glavar. Leta 1913 je bil postavljen za načelnika bitolskega okruga. Leta 1915 je bil v tem svojstvu premeščen v Skopje. Ob uničenju srbske vojske leta 1915 je prišel na Korziko, kjer je bil postavljen za delegata kraljeve vlade za begunce. Po končani vojski je iz Soluna prišel v Piroto, da sprejme srbske ujetnike. Leta 1918 je bil premeščen v Smederevo, nato pa v Sabac. Za časa vlade g. Davidovića leta 1920 je bil premeščen za inspektorja notranjega ministrstva, ko pa je prišla na vlado radikalna stranka, je bil znova postavljen za okrajnega načelnika v Kruševcu. Nato je bil postavljen za velikega župana, leta 1924 pa, pod vladjo Davidovića, upokojen, po treh mesecih pa je bil zopet postavljen za velikega župana, in sleer v Banjaluki. Leta 1926 je bil najprej postavljen v Vranje, takoj nato pa v Valjevo in še isti dan, ko je v Valjevu prevzel službo, upokojen.

Reis-ul-ulema upokoien

Na predlog ministra za pravosodje je bil upokojen dosedanjí Reis-ul-Ulema Hadži Ibrahim Maglajič. Z istim ukazom so bili upokojeni muftije v Sarajevu, Mostarju, Banjaluki in Plevlju.

Najemnina za zdravilišče

Velja Popović, znani ban drinske banovine in kasneji notranji minister, je 1. aprila leta 1934, kakor piše belgrajski »Balkan«, v imenu drinske banovine sklenil s poslancem z Jeltičeve liste Milanom Kuriličem pogodbo za izkoriščanje zdravilišča »Kiseljak«. Pogodba sta imenovana sklenila kar med štirimi očmi, brez predhodne dražbe, ker je komisija, ki jo je Velja Popović v ta name imenoval, dognala, da imovina zdravilišča ne presega vrednosti nad 100.000 Din. V resnici pa zdravilišče »Kiseljak« s pripadajočimi stavbami in zemljišč predstavlja večmilijonsko vrednost. Pogodba pa je sklenjena za 30 let pod pogojem, da najemnik Kurilič plača banovini v dobi prvih 10 let po 1000 din na leto, nadaljnjih 10 let po 5000 din na leto in še naslednjih 10 let po 15.000 din na leto. — Bog ve, kdo se bo v tem zdravilišču zdravil; ali najemnik, ali bolniki, ali morda celo — Velja Popović? Banovina gotovo ne — sicer pa, da je Velja Popović dober nacionalist.

Temeljita znanost

Belgrajska »Slobodna reč« priobčuje v zadnji številki globokomumen odstavek iz del rednega profesorja čiste filozofije na belgrajski univerzi g. Dragiša Džuriča. Ponatiskuje tale razmišljanja: »Na temelju vsega tega je razumljivo, da se vse tisto, kar se reče za mejo, sedaj more reči tudi za obliko — sedaj — forma sedaj, ker forma SEDAJ — oblika SEDAJ — ni nič drugega, kakor meja SEDAJ, pojmovana v njeni totaliteti proti tistemu SEDAJ, kar se omejuje. Zato vse tisto, kar velja za vsebino sedaj in mejo sedaj, velja, v temelju, tudi za vsebino sedaj in formo sedaj. Zato je naravno, da je samo tam mogoče govoriti o formi sedaj, kjer je nekaj, kar se omejuje sedaj — da se mu da oblika sedaj, to je, da prav tisto, kar se je omejevalo sedaj — mu je dajalo obliko sedaj — da se to v svojih skrajnih zunanjih pojavih tudi kaže kot forma sedaj — oblika sedaj. Seveda, v kolikor se na neko že izginjavajo sedaj — na sedaj, ki ni več sedaj, ali na sedaj, ki je sedaj, po novno pojavi daljni sedaj take vrste, o katerem pričakujemo, da šele bo sedaj, v toliko je bodoči sedaj — sedaj, ki ni niti izginjavajoči sedaj, niti oni sedaj, ki je sedaj, ampak sedaj, ki šele bo sedaj — bodoči sedaj. Splošni izraz takoga sedaj bi bilo tisto, kar se označuje kot bodočnost-fenomena sedaj. Preteklost se javlja kot negacija FENOMENA sedaj, da je sedaj, sedanost pa kot negacija te pozicije, da je SEDAJ sedaj — kot pozicija FENOMENA sedaj, ki šele bo sedaj.« (Način tiaka po navedku v »Slobodni reči«). — Nič ni čudno, če se »Slobodna reč« fudi tej globokosti čiste filozofije, še mi bi se, če bi pri nas kdo na ta način modroval.

Osebnosti

Belgrad, 23. aprila. Napredovali so za kmetijskega svetnika kr. banske uprave dravske banovine v 5. skup. Sergij Gorup; za višjega kmetijsk ga pristava na kmetijski vzorni in kontrolni postaji v Ljubljani v 6. skup. Ivan Zaplotnik.

Belgrad, 23. aprila. m. Razveljavljena je kažen izgube čina, na katero je bil obsojen Ignjac Kranjc, artiljerijski poročnik ter se zamenja z enoletno oddaljivijo iz službe. Inženjerski poročnik Ivan Velikonja se pa oprošča vzdrževanju kazni petih mesecev zapor. Za tehničnega uradnika higijenskega zavoda v Ljubljani je postavljen Janez Genusi v 8. skup.; za administrativnega uradnika 9. pol. skup. državne bolnišnice za duševne bolezni Ljubljana-Studentec pa Dragotin Anžlovar.

Ban dr. Marko Natlačen 50 letnik

Danes pred 50 leti se je preprostim kmetiskim staršem v Mančah na Vipavskem rodil sinček, ki so ga krstili za Marka. Kdo bi si takrat mogel misliti, da bo mali Marko čez petdeset let zavzel visoki položaj bana Slovenije v svobodni Jugoslaviji, medtem ko bo nad njegovo rojstno domovino gospodoval Italijan! Starši so dali nadarjenega Marka v šole, v katerih je odlično napredoval. Leta 1912 je bil na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja prava, nakar je deloval kot odvetniški koncipient do leta 1919, ko je odprl svojo lastno odvetniško pisarno. Ves čas se je udeleževal na prosvetnem in tudi političnem polju. Bil je predsednik Dijaške zveze, v kateri so vključeni katoliško misleči akademiki in Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, ki združuje v svojih vrstah vso katoliško akademično izobraževalno inteligenco; dalje predsednik orlovske organizacije, leta 1926 je bil pa izvoljen za poslevočedečega podpredsednika SLS. Februarja leta 1927 je postal predsednik oblastne skupščine in oblasti, nega odbora. O njegovem delovanju v oblastnem odboru smo obširneje pisali že ob njegovem imenovanju za bana.

Izpitni pa je moral dr. Natlačen tudi čašo trpljenja. V drugi polovici januarja 1933 so ga takratni oblastniki brez povišanja in protipostavno odtrgali njegovi družini in ga kot ne vemo kakšnega zločinca odvedli v daljno Bosno, kjer je v pregonstvu trpel nad 20 mesecev. Minulo je trpljenje in dr. Natlačen se je vrnil med svoje ljudstvo, ki ga je še bolj vzljubil. Za svoje trpljenje in ponižanje je dobil zadostitev z najvišjega mesta — 11. oktobra 1935 je bil imenovan za bana dravske banovine.

V izredno težkih razmerah je prevzel novi ban žalostno dedščino dotakratnega režima na banski upravi. Zastavil pa je vse svoje sile, da čim prej izpelje na gladko pot zavoženo politično upravo in banovinsko gospodarstvo. Kljub temu, da je dr. Natlačen šele par mesecev na svojem visokem in odgovornem položaju, se vendar že povsod vidijo sadovi njegovega neumornega dela, katero gre po stopinjah, ki jih je začel hoditi kot predsednik oblastne samouprave. Uradništvo ga kot svojega objektivnega šefa ljubi in spoštuje.

Ban dr. Marko Natlačen je bil vedno zvest svojim katoliškim načelom, od katerih ni nikdar odnehal niti za las. Zvest je bil svojemu slovenskemu narodu tudi v časih najhujšega preganjanja. In katoliško slovensko ljudstvo mu to zvestobo vrača, ga uprav zaradi te zvestobe tem bolj ljubi in spoštuje ter mu popolnoma zaupa. Slovensko ljudstvo želi, da bi banu dr. Marku Natlačenu še dolgo bilo dano uspešno delovati za duhovne in gmojne dobrine svojega naroda ter ukažati tudi tlesnitičev vseh doslej še neizpolnjenih želja. To voščilo katoliško slovensko ljudstvo svojemu banu za današnji jubilej in jutrišnji god

Pevsko društvo „Smetana“ v Ljubljani

Ljubljana, 23. aprila.

Včeraj zvečer je v Filharmonični dvorani koncertiralo slavno pevsko društvo iz Plznja, ki spada nedvomno med najboljša srednjeevropska pevstva, saj je na mednarodnem festivalu v Amsterdamu dobilo četrto nagrado. Prišlo je v naš kraj že četrta v zadnjih 30 letih, odkar se je odločilo za mednarodne turnee. Zadnjikrat je bilo naš gost l. 1920, in še od tedaj je pustilo med nami svoj sled, ki je pripravljen, da je bila dvorana polna odličnega občinstva. Koncert je obiskal tudi g. ban dr. M. Natlačen z gospo, g. general Nedeljkovič z gospo, mestno občino pa je zastopal v imenu občinskega župana g. podžupan dr. Ravnihar. Pevski zbor »Smetana«, ki ima 42 članov, je odlično vodil dirigent, skladatelj in virtuoz prof. Gselhofer, ki je žel velik uspeh. O koncertu samem bo spregovorila strokovna kritika, kot kronisti omenjamo, da je bilo občinstvo tako navdušeno za češkoslovaško narodno pesem, da je moral zbor dodati še par slovaških plesov. — Po koncertu je mestna občina ljubljanska priredila gostom večerjo v restavraciji Zvezda, ki so se je udeležili v zastopstvu župana g. dr. Ravnihar, ki je zastopal tudi Glasbeno Matico, v zastopstvu g. bana pa prosvetni šef prof. Breznik. Med odličniki smo videli češkoslovaškega konzula g. ing. St. Miniovskega in častnega poljskega konzula dr. Steleta. Goste je pozdravil kot gostitelj dr. Ravnihar, ki je poudarjal kulturne zveze med Jugoslavi in Čehi, ter je tudi v imenu Glasbene Maticе podal zgodovinsko medsebojno delovanje na glasbenem polju. V imenu Jugoslovanske češkoslovaške lige je govoril v slovenskem in češkem jeziku njen predsednik dr. E. Stare. Obema je odgovoril predsednik »Smetane« dr. Matas iz Plznja, ki je poudarjal, da sicer prihajajo iz mesta, kjer je večina zbora zaposlena v škodovih tovarnah orožja, toda oni so miroljubni ter s pesmijo oznanjajo mir med narodi. Dokler bodo našli narodni prepevali pesmi, tako dolgo bodo živeli Jugoslavi in Čehi.

Po napitnicah predsedniku CSR dr. Benešu in našemu kralju Petru, se je zaključil uradni večer. Gostje so danes obiskali Bled, zvečer pa bo v Kranju koncert. V Petek se bodo vrnili čez Maribor, kjer bodo tudi peli, v domovino.

Rada se peni,

zelo osvežuje,

izdatna pri uporabi.

NIVEA PASTA ZA ZŌBE

Normalna tuba Din 6—, velika dvojna tuba Din 10—.

Visok jubilej karitativnega dela

Danes pred 60 leti je bila ustanovljena Vincencijeva konferenca pri stolni cerkvi sv. Nikolaja pri Ljubljani

24. aprila 1876 se je v Ljubljani združila pešica plemenitih mož, med katerimi so bili duhovniki Gogala, Zamej, Dolinar, Flis, Gnjenda, Gostiša ter laiki Kronberger, Czermak, Jenko, Fabian in Regali, v tako imenovano Vincencijev konferenco pri stolni cerkvi sv. Nikolaja ter je tako presadila idealno zamisel prostovoljnega podpiranja siromakov po načinu nesmrtnega Friderika Ozanama iz Francije na naša slovenska tla. Iz stolne konference sv. Nikolaja se je tekmo 60 let pri nas, posebno pa še v Ljubljani, razvila močna karitativna organizacija, ki je za naše mesto velik blagoslov. Vincencijeva konferenca uživa med našim prebivalstvom ugled in tople simpatije. Gotovo je bistvo konferenčnega ustroja razlog, da naklanja naša javnost konferenčnemu delu svojo močno podporo. Konferenčni delovni člani se namreč tedensko shajajo na posvet, nudijo najprej sami svoji duši vsakokrat nekoliko dušne hrane s primernim kratkim duhovnim čitvom, posvetujejo se o položaju siromakov, ki so jih sami izsledili ali so jih konferenci javili drugi ter določajo način podpore. Težišče konferenčnega stremjenja je v tem, da ostane delovni član z ubožcem v osebnem stiku z rednimi obiski, da ostane njegov prijatelj, svetovalec in tolažnik, da se tako ustvarja med konferenco in siromaki občestvena vez, ki blazilno in vzgojno vpliva na konferenčnega člana in na siromaka.

Vincencijeva konferenca je bila v Franciji ustanovljena pred 100 leti, odnosno pri nas pred 60 leti, tedaj v času, ko so bile gospodarske razmere kolikor toliko ustaljene, vsaj če jih primerjamo z današnjimi, takrat neznanimi težkočami. — Konferenca je imela tedaj posla s siromaki, o katerih pravi za evangelij, da jih bomo imeli vedno

med seboj. To so siromaki, ki stalno bivajo v kakem kraju, s katerimi so mogoče stalne zveze. Konferenca zato tudi načelno pobija beračenje, seveda pa doslej še ni našla res uspešnega sredstva, kakor ga tudi še ni našla javna oblast, da bi se beračenje zatrla.

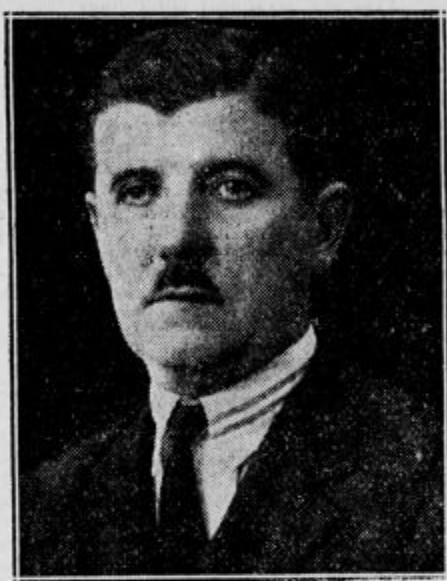
Strahotni preobrat vsega gospodarstva je nujno rodil posledice, ki so živo posegle tudi na področje konferenčnega dela. Prosjačenje je prekomerno naraslo, brezposelnost se zatekajo tudi h konferencam, med brezposelnimi je veliko hotene delomrznosti, otroci-prosjaki po ulicah in pred vratmi, pri vsem tem pa moralno propadanje celih ljudskih slojev, to so pojavi, katerim tudi konferenca samo po sebi umevno niso in ne morejo biti kos. Malenkostno je število delovnih konferenčnih članov v primeri s številom prosilcev, s katerim bi bilo treba gojiti osebne stike, trume brezposelnih se po večini ne drže na enem kraju, da o pičlih sredstvih konferenc ne govorimo, ki pomenijo v najboljšem slučaju kapljico v morje.

Konference se v teh razmerah ne smejo izneveriti svojim prvotnim nalogam, stale pa bodo verno ob strani tudi vsakemu privatnemu in javnemu prizadevanju, posebno še ukrepom javne oblasti, da po svojih močeh pripomorejo ozdravljenju skelečnih ran, ki so jih zadale življenju naroda gospodarske krize.

Vsa naša javnost, zlasti se po mestih in v prvi vrsti v Ljubljani, pa postani še bolj pozorna na človekoljubno krščansko dobrodelno organizacijo Vincencijev konferenc, ki so med nami — kakor bi za jubilejne dni iz posebnega tiskanega poročila razvidno — rodile na tistem obilo vidnega in še več nevidnega blagoslova.

V. U.

† Vladimir Pušenjak

Maribor, 23. aprila.

Danes dopoldne ob desetih je na svojem stanovanju zadet od srčne kapi umrl bivši narodni poslanec, član nadzorstva Privilegirane agrarne banke in nadrevizor Zadrugne zveze v Ljubljani g. Vladimir Pušenjak. Pogreb pokojnika bo v soboto popoldne ob pol 5 izpoved hiše žalosti v Miklošičevi ulici, na mesto pokopališče na Pobrežju.

Pokojni Vlado Pušenjak je bil rojen 31. marca 1882 na Kapeli pri Gornji Radgoni. — Dovršil gimnazijo je nekaj časa študiral filozofijo in pravo, potem pa je odšel na zadrugo šolo v Darmstadt, kjer si je pridobil vsestransko izobrazbo v zadrugništvu. Po svoji vrnitvi v domovino je stopil v službo pri Zadrugni zvezi v Celju, kjer pa je ostal le tri mesece. Dne 1. oktobra 1907 je nastopil svoje mesto pri Zadrugni zvezi v Ljubljani, pri kateri je ostal vse do svoje prehitre smrti. Spočetka je bil nastavljen kot potovalni učitelj za zadrugništvo in revizor, kasneje kot nadrevizor. Odkar ima Zveza poseben oddelek za Stajersko, je obenem vodil podoborbovno pisarno v Mariboru.

Mlademu, agilnemu zadrugnemu delavcu se je takoj ob začetku službovanja nudila lepa prilika za udeleževanje na zadrugnem polju. Na bivšem Spodnjem Stajerskem je bilo tedaj mnogo krajev,

v katerih se niso delovale rafajzenske posojilnice. Ta vrzel v zadrugni organizaciji ni ostala prikrita vnetemu propagatorju zadrugne misli. Z vso odločnostjo se je zato lotil snovanja kmečkih posojilnic. Kasneje, ko je bila mreža posojilnic že prilično izpopolnjena, se je trudil za ustanavljanje drugih zadrug, zlasti kmetijskih strojnih in lektričnih zadrug. Mnogo si je prizadeval tudi za notranjo izpopolnitev zadrug. Izdal je »Zimske večere«, »Navodilo za poslovanje nadzorstva«. Poleg tega je napisal v raznih listih, zlasti v »Norodnem Gospodaru«, mnogo strokovnih člankov o različnih aktualnih vprašanjih iz zadrugnega življenja. Kot dober ljudski govornik je širil med ljudstvom smisel za zadrugništvo na številnih sestankih, shodih, občnih zborih in zadrugnih tečajih. Njegovemu neumornemu delovanju se je v mnogem oziru zahvaliti, da se je zadrugna organizacija na bivšem Spodnjem Stajerskem tako lepo razvila in izpopolnila.

Kot strokovnjak v zadrugnih, gospodarskih in finančnih vprašanjih se je odlikoval v političnem življenju, kamor ga je poklicala bivša Slovenska ljudska stranka. Prvič je bil za narodnega poslanc izvoljen pri volitvah v ustavodajno skupščino 28. novembra 1920. Narodni poslanec je ostal do 6. jan. 1929 kot zastopnik slovenščinskega in gornjegrajskega okraja. Bil je popularen govornik na političnih shodih po vsej Stajerski.

Za mesto Maribor in njegovo gospodarstvo je mnogo storil kot dolgoletni član občinskega sveta, v katerem se je zlasti odlikoval, ko je po smrti g. dr. A. Jerovske prevzel funkcijo mestnega finančnega referenta. Pokojniku so bile priznane sposobnosti v veliki meri tudi s tem, da je bil izvoljen za predsednika upravnega sveta mestne hranilnice v Mariboru. Cenile so ga še mnoge druge zadrugne, ki so ga poklicale v načelstva in nadzorstva. V najnovejšem času pa mu je bila izkazana čast, da je bil izvoljen za upravnega svetnika Privilegirane agrarne banke v Belgradu.

Zaslужni pokojnik je bil poročen z gospo Jožico roj. Radolč. V aretnem zakonu so se mu rodili 4 otroci, ki žalujejo za svojim predobrim očetom.

G. Vladimir Pušenjak je bil moč čuta odgovornosti in dolžnosti. Zato, je znal in mogel vse svoje sposobnosti postaviti v službo za svoj slovenski narod, zlasti za njega gospodarski, dobrobit. Slovensko ljudstvo ga je kot neumornega delavca cenilo, cenilo ga je pa tudi najvišje mesto, ko je bil odlikovan z redom sv. Save III. stopnje in redom Beleha orla IV. in V. stopnje.

Vrlemu moču bodi ohranjen časten spomin, Bog pa mu bodi dober plačnik!

Vprašanje glasbene šole v Mariboru rešeno

Iz prosvetnega ministrstva v Belgradu sta prišla v Maribor preko banske uprave dva zanimiva odloka, ki bosta v mariborski javnosti živahno odmevala. Prvi odlok se glasi:

»V zvezi z odlokom g. ministra prosvete P. br. 30713 od 1. IV. 1936, s katerim se razveljavljajo odloki P. br. 19071 od 3. VII. 1933 in P. br. 44130 od 30. XI. 1933, izvoliti obvestiti g. Hladeka-Bohinjskega Josipa, direktorja »Subvencionirane glasbene šole Glasbene Maticе v Mariboru«, da je odlok o odobritvi te šole, njenih pravil in učnega načrta razveljavljen. S tem se ta šola ukinja. Hladek-Bohinjski Josip lahko prijavi v odobritev pravila in učni načrt zasebne glasbene šole, če želi tako šolo imeti, vendar ta šola ne more nositi naziva »Subvencionirana glasbena šola Glasbene Maticе v Mariboru«.

Drugi odlok je v zvezi z odobritvijo pravil glasbene šole Glasbene Maticе ter se glasi:

»Na prošnjo glasbene Maticе v Mariboru in na osnovi par. 6 Uredbe o ureditvi ministrstva prosvete je g. minister prosvete z odlokom P. br. 30713 od 1. aprila t. l. odobril pravila in učni načrt »Zasebne glasbene šole Glasbene Maticе v Mariboru« brez pravice javnosti. Z istim od-

Prosvetno ministrstvo je odobrilo pravila za šolo Glasbeni Maticе

lokom so razveljavljene odloki P. br. 19071 od 3. VII. 1933 in P. br. 44130 od 30. XI. 1933.

Z obema odlokom je končana skoro triletna borba za eno najvažnejših kulturnih ustanov v Mariboru. Glasbena Matica je dobila pravico do glasbene šole, ki je za zavod in za njegov napredek vitalnega pomena. Šola je bila vedno tista sigurna gospodarska podlaga, na kateri se je potem lahko gradila celotna organizacija Glasbene Maticе. Ko je ta šola s subvencijo vred prešla v roke zasebnika, je bila Glasbena Matica s tem tako občutno prizadeta, da si ni mogla vsa tri leta od pomoči in je še dosedaj le nekako provizorično in z velikimi napori lahko vzdrževala svojo šolo z velikim učiteljskim aparatom, ki je za vsako glasbeno delo neobhodno potreben. Kljub težkočam si je svoj učiteljski ansambl celo obnovila in pomladila ter imela pri tem tako srečno roko, da je letos organizirala gotovo največji umetniški koncertni nastop, kar jih je bilo kdaj v naši državi. Sedaj, ko je po tolikih naporih in intervencijah pri sedanjih vladi našla razumevanje in je dobila nazaj svojo šolo, se bo gotovo še bolje in uspešneje razvijala in bo njeno delovanje za kulturno-glasbeno polje še vidnejše.

Shoda ministra dr. Kreka

V nedeljo, dne 26. aprila bo imel minister dr. Miha Krek ob pol 10 dopoldne v Grobljah pri Domžalah političen shod, popoldne ob 3 pa v Senčurju pri Kranju.

Stari „jurji“ in rdeči „kovači“ ob veljavo

Opozarjamo cenjene bralce našega lista, da so v smislu lani objavljene navedbe ob veljavo stari tisočaki s podobo sv. Jurija, bodisi žigosani ali nežigosani, kakor tudi 10 dinarski bankovci rdeče barve, z datumom 26. maj 1926 ali 1. december 1929. — Vse te novčance se do vsehvi 4. maja 1936 lahko zamenjajo pri Narodni banki v Ljubljani. Po tem dnevu jih ne bo mogoče več zamenjati. Opozorite na to tudi ljudi, ki ne boro dnevnega časopisa

Smrtna žrtve divjega lova

Kozje, 22. aprila.

Kakor po pohorskih goščavah, tako cvete divji lov tudi v Pohorju okrog Kozje. Divji lovci prireajo »racije« na divjad, ki se pa včasih nesrečno končajo tudi za divje lovsce same. Tako je v nedeljo padel v Osredku pri Zagorju tesar Artnak, po domače »Hrastnik«, kot žrtve divje lovske strasti.

Kako ravno se je dogodek odigral, še ni ugotovljeno. Artnakova mati s hčerjo je v nedeljo dopoldne čakala na sina, ki ga od nikoder ni bilo. Po slutnji vodeni sta ga šli iskat in ga našli okrog 11 dopoldne v Osredku s strelom v prsih. Bil je še živ, vendar govoriti ni mogel več. Brž sta poskrbeli za voz in ga naložili, toda spotoma jima je nesrečni divji lovec umrl.

O Artnakovi smrti pod tako žalostnimi okoliščinami se je hitro razvedelo. Pokojnik je bil namreč daleč naokrog znan. Bil je izredno visoke postave, silovito močan in divje, bojevite narave. Orožništvo je takoj začelo s poizvedbami in artilarja dva kmetaka fanti, o katerih gre domneva, da sta bila z njim na divjem lovu. Eden od njih je bil baje zaradi varnosti meo psa za gonjača, drugi pa je meril mimo priganega zajca in po nesreči zadel orjaka Artnaka v prsa.

Sodna komisija iz Kozje je dala Artnaka raztelesiti. Ugotovila je, da je bil strel oddan iz razdalje več metrov, ker so bile šibre razdeljene po veem trupu.

Trije gostje v „Siromakovem jagnjetu“ na mariborskem odru

V četrtak se nam je z gostovanjem g. Borka kot Fonresa, gđc. Rajnerjeve kot Pauline in gosp. Poharja kot Fouchéja nudila zanimiva in poučna prilika, da primerjamo umetniško raven našega ensembela s stvarno silo mladih umetnikov, ki dozorevajo deloma pod vplivom tujih gledaliških šol, deloma ob vzorih ljubljanskega gledališča.

Ker se poročilo o premierski predstavi Siromakovega jagnjeta na mariborskem gledališču na tem mestu ni objavilo, nam je poseči nekoliko nazaj. Oba lika Fonresa in Pauline niti režijsko niti igralsko nista zadovoljila. G. Pavle Kovič je izoblikoval samo eno stran Fonresove vloge, tep-tano človeško kreacuro, ki se brezupno bori za svojo čast in pravico. Da osvetli to značilnost svoje vloge, je uporabil g. Kovič ves ostri relief svoje oglate fizis ter tako podzavestno vnovič zaigral svojega žolnirja iz Izdaje pri Novari. Tako on kot tudi režija pa sta prevzela drugo bistveno značilnost Fonresa, da je častnik in vsega obžalovanja vreden ljubimec Kovičev Fannes je bila le preganjana in opehana podčastniška kreacura, nasilen, preden je bilo za to čas, uporen, preden je bil za to povod. Njegova igra je bila brutalno realistična, brez koncesij izrazni lepoti in vnvanji uglajenosti.

Borko ni izhajal iz realistične ravni, narobe, zagrabil je vlogo na drugem koncu ter skušal svojo vlogo idealno pridvigniti, s kretom besede in uglajeno, stilizirano kretnjo. Njegov Fonres je bil vnanje manj masiven, manj ukopan v zemljo, zato pa socialno višji in z večjo izrazno kulturo. Kar pa je pri njem motilo, je neskladnost njegove nekoliko šibke telesnosti in enakega organa s stilizirano vlogo, ki si jo je pač nadel pod vzorom znanega ljubljanskega igralca in našega najboljšega dramskega govornika z operno tradicijo in preteklostjo. Tako smo dobili vhs, da brne melodramsko sonorne strune na glasbila, ki mu nedostajajo take primerne forme, kar je ostajalo ves čas dojem igrive lahkonosti in neresnosti. Vsa čast pa pred kretom besede, ki je naš oder malodane ne pozna. Glede g. Borka pa smo prepričani, da bo našlo njegovo kultivirano umetniško hoteenje sčasoma tudi prikladno rezozonančno obliko.

Paulino je igrala pri domačih predstavah gđc. Rasbergerjeva. Da ponovimo to naše, žal, nedovoljeno mišljenje: nena Paulina je bila preveč dekliška, pogreškli smo pri njej one zrele in uravnovane ženskosti, ki jo ta vloga zahteva. Gđc. Rasbergerjeva je igrala Paulino kot nežno dekletce iz meščanskega pensionata, ne pa ženske merkatenderice, ki živi vojaško življenje sredi žolnirske sodre v Egiptu. Gđc. Rajnerjeva je zaigrala Paulino z večjo žensko zrelostjo, vendar manj temperamentno in manj nagonsko, bolj premišljeno umerno kot gđc. Rasbergerjeva. Obema pa je za to vlogo nedostajala ona igrava objestnost preproste francoske ženske, ki je dognana do vrhuna v liku Madame cens Gène. Gđc. Rajnerjeva kaže s svojo igrto talent za salonske, intelektualno poudarjene igralske like.

Najhušo tekmo je imel sadni debutant gosp. Pohar kot Fouché. Furijana ni prekosil, čeprav ga je verno posnemal. Posebnih odlik v tej vlogi nismo opazili. Mimika mu je bila bolj razgibana, kar pa je bilo njegovemu liku prej v škodo nego v korist, kar je neprestano podčrtavala tudi telesno zopernost Fouchéjeve osebe.

Upravi bi svetovali, da preikusi debutante še v kakšni drugi drami, g. Borka pa nemara tudi kot režiserja.

Celje

»Dne 7. maja bo komorni koncert Glasbene Maticе v gledališču.

»Gostovanje ljubljanske drame. V torek, 28. t. m. gostuje v celjskem gledališču ob 8 zvečer ljubljanska drama. — Uprizorili bodo Laveryjevo dramo »Prva legija« v režiji g. Cirila Debeveca.

»Dr. Alješin v Celju. Svetovni šahovski mojster dr. Alješin pride v torek, dne 28. t. m. v Celje. Ob njegovem prihodu bo na kolodvoru sprejem. Ob pol 8 zvečer pa bo v vrtni dvorani hotela Evropa kratko šahovsko predavanje, kateremu sledi simultanka na 40 šahovskih deskah. Prijatelji lepe kraljevske igre, vabljeni.

»Pevsko društvo »Celjski Zvon« sporoča, da bo prihodnja pevstva vaja za mešani zbor v ponedeljek, dne 27. aprila ob 20 v Domu. Zaradi nameravanega izleta prosimo, da se vaje govtovo vsi in točno udeležite. — Občni zbor bo v četrtak, dne 30. aprila ob 20 v Domu.

Akademije sv. Cecilije, 30.35 Masengnjevova opera «Iris» — *Praga*: 19.20 Klarinet, 19.35 Balena revija, 30.35 Orkestralni koncert. — 21.30 Ježekov godinalni kvartet 22.15 Ploščo, — *Brno*: 21.30 Zborovrak in solistični koncert.

Zaposlenost našega delavstva

Izšla je statistika članstva OUZD v Ljubljani po strokah. Skupno število zaposlenega delavstva je naraslo za 2896 na 79.447 od februarja na marec. V primeri z marcem lani je število zaposlenega delavstva naraslo celo za 5429. Pri tem je upoštevati, da je letos zaradi ugodnega vremena nastopila sezona znatno prej. Lani se je kasnejši začetek sezone poznal v večji meri šele aprila. Te naše trditve dokazujejo naslednje številke.

Visoke gradnje so narasle od februarja na marec 1934 za 734, gradnja železnice, cest itd. za 523 in industrija kamenja in zemlje za 356. Leta 1935 je znašal prirastek od februarja na marec pri omenjenih strokah: za 408, za 327 in 204. Od marca 1935 pa do aprila je narasla zaposlenost v omenjenih treh panogah: za 1323, 319 in 440. Letos so pa odgovarjajoče številke za dobo od februarja do marca pri omenjenih strokah: 756, 508 in 382. To so stroke, pri katerih je najbolj razviden sezonski vpliv.

Tekstilna stroka beleži nadalje prirastek številke zaposlenih delavcev, in sicer od februarja na marec za 320, tako da znaša število zaposlenih v tej stroki že 13.823. Druga največja industrijska stroka je kovinska, ki zaposluje 6665 oseb.

Razvoj zaposlenosti v lesni stroki nam kaže tale tabela:

marca	1934	6161	3137	9308
marca	1935	5840	3136	8976
okt.	1935	6400	3237	9637
nov.	1935	6208	3221	9429
dec.	1935	5585	3119	8704
jan.	1936	4899	2992	7891
febr.	1936	5285	3164	8449
marca	1936	5744	3199	8943

(Prvi rubrika pomeni gozdnočrta, delavstvo, druga ind. predelovanje lesa, tretja skupno štev.)

V celoti je zaposlenost v lesni stroki približno ista kot marca meseca 1935.

Pojasnilo k uredbi o zaščiti domače kmet. proizvodnje

Belgrad, 23. aprila. AA. Uredba o oskrbi industrije z domačimi sirovinami poljskega izvoza (pojasnilo kmetijskega ministrstva).

Kmetijsko ministrstvo je pred kratkim poslalo ministrstvu za trgovino in industrijo načrt uredbe pod gornjim naslovom. Ta načrt so dobile industrijske zbornice, ki so po svoji priliki nezadostno informirane o prizadevanju in duhu uredbe in so začele debatirati o njej in sprejemati o njej sklepe. Kako so nekatere zbornice nepoučene, se vidi na primeru novosadske zbornice, ki je po časopisnih poročilih te dni imela v navzočnosti velikega števila proizvajalcev in industrijev konferenco o tej uredbi. Sprejeli so resolucijo, da je treba energično stremeti po tem, da se omenjena uredba ne sprejme, če bi se pa sprejela, da se v nobenem primeru ne bi izvajala za konopljico.

Kmetijsko ministrstvo sporoča, da ni načrt te uredbe v prav nobeni zvezi z blagom za izvoz, kar velja baš za konopljico, temveč se uredba nanaša samo na uvoženo blago kmetijskega izvora, ki ga industrija kupuje v inozemstvu, mogla bi ga pa dobršen del, če že ne vsega, dobiti doma. Odvce je po tem takem vsaka debata o sprejetju resolucij in sklepov o blagu, ki ga izvažamo.

Povod za izdelavo te uredbe je dala industrija rastlinskih olj, s katero se je nedavno dosegel sporazum o cenah oljnih semen, toda o tej pogodbi so takoj nato rekli, da se dogovore s proizvajalci setve novega semena za manjšo ceno, tako da bodo plačali dogovorjeno ceno, če bo ta cena vzakojena. S takšno klavzulo je seveda padel doseženi sporazum in se zdi, da je sploh nemogoče kakršenkoli sporazum z industrijo, ker druga drugi ne verjame, da se bodo držale sporazumov. Tako so propadla vsa dosedanja prizadevanja, da se to uredi na temelju svobodnega sporazumljenja. S tem vprašanjem je pa v zvezi ves problem tako imenovane preorientacije v našem kmetijstvu. Če bomo imeli letos dobro žetev pšenice, kakor lahko pričakujemo po sedanjem stanju posevkov, bo naša javnost povsem imela priložnost videti vso težo tega problema v današnjih razmerah mednarodne trgovine in žitnih tržišč.

Medtem ko imamo tako po eni strani ogromne težave z žitom vsako plodno leto, uvažamo na drugi strani velike količine industrijskih sirovin in predelav poljskega izvora. Tako znese vrednost uvoženega blaga, izdelanega iz poljskih izdelkov, delno v sirovinah, delno pa v obliki polizdelkov, in gotovih izdelkov, okoli 1350 milijonov Din na leto. V sedanjih razmerah čedalje težjega plasiranja žita, zlasti pšenice, se prehod na kulturo teh rastlin, ki jih uvažamo, vse bolj in bolj vsiljuje. V novejšem času postaja naša trgovinska bilanca pasivna in je tudi to važen razlog, da delamo v tej smeri, ker se vse težje dobe plačilna sredstva za nakup iz inozemstva.

Toda za prehod na drugo kulturo je neobhoden pogoj, da se proizvajalcem zagotovi neka mi-

nimalna cena, razen tega pa, da se jim zagotovi tudi odkup izdelkov, ker ne morejo nikomur drugemu prodajati teh izdelkov kakor samo industrijam, ki so njihov edini kupec in porabnik.

Pod vtisom dosedanjega dela v tej smeri, smo letos zasejali znatno površino z oljninami, več kakor poprej. Če bo žetev dobra, kakor zdaj kaže, bo nastala velika spekulacija z oljnimi plodovi in pridelovalci in bodo morali dati za slepo ceno. Posledica tega bo ta, da bodo pridelovalci opustili setev teh rastlin.

Nameravana uredba ni škodljiva za industrijo, da ni škodljiva, je pa nadalje dokaz tudi to, da najbolj prizadete industrije odobravajo načrt te uredbe in zahtevajo njeno čimprejše sprejetje. Sprejetje te uredbe ni več nujno, ker se ne more ostvariti niti tisto, kar se je že sporazumno določilo, ker industrije mislijo, kakor smo že rekli, da se ne morejo držati sporazuma, če se ne uzakoni.

Tujsko prometna razstava za Slovenijo na zagrebškem velesejmu. Na zagrebškem velesejmu od 2. do 11. maja bo velika tujsko-prometna razstava, katere se udeležijo tudi naša Zveza za tujski promet in Ljubljani skupno z mariborsko Tujsko-prometno zvezo, da pokažeta lepote naših krajev in vzbudijo pri obiskovalcih vselejše zanimanje za naša letovišča in zdravilišča. V ta namen je zbrala ljubljanska Zveza že veliko razstavnega materiala in mnogo lepih slik ter bo gotovo dostojno reprezentirala Slovenijo, kar nam je znano že iz njenih dosedanjih mnogih razstav na tuzemskih in inozemskih velesejmihi.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani izkazuje za lansko leto v primeri z 1934 povečanje rezerv od 0.74 na 0.88 milj. Vloge pri Zvezi so se znižale od 23.97 in 23.91 milj., nadalje je Zveza zmanjšala svoj dolg pri Narodni banki od 3.37 na 2.93 milj. Zadrugi pomožni sklad se je zmanjšal zaradi sanacije 3 zadrug od 1.34 na 0.71 milj. Med aktivni so se povečale naložbe, zmanjšali vrednostni papirji, kreditivni teč računi so se zmanjšali od 27.83 na 26.64 milj. Prebitek znaša 39.736 (30.931) Din. Letno poročilo za 1935 vsebuje tudi mnogo več detailne statistike članic kot za prejšnja leta.

Dobave. Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema dne 29. aprila t. l. ponudbe za dobavo kompletne naprave za varjenje in rezanje s kisikom in dissousom; do dne 6. maja t. l. pa glede dobave 20 komadov tesnilnih obrobov za »Klinger« parne ventile.

Licitacije: Dne 24. aprila t. l. bo v Intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani šesta pogodba za dobavljanje mesa ljubljanski garniziji za čas od aprila do 30. septembra t. l. in druga pogodba za dobavo 10.976 kub. m drv za garnizijo ljubljanski in mariborski. Dne 27. aprila t. l. bo pri komandi mesta Celju direktna pogodba za popravilo dveh vojnihih skladišč v Celju.

Nacionalno zavarovanje. Pod tem naslovom je odvetnik dr. Mladen A. Horvat iz Beograda izdal brošuro, v kateri predlaga ustanovitev državnega zavarovalnega zavoda. Ta zavod naj bi se ustanovil pri Poštni hranilnici. To misel je propagiral v svoji lani izšli knjigi »Poštna hranilnica kralja Jugoslavi« dr. Nikola Gačša.

Danes premiere monumentalnega vefilma po romanu JULES VERNEA!

Mihajlo Strogov - Carjev sel

Največji in najboljši film zadnjih 10 let

Velenapeto in pretresljivo. Nad 10.000 sodelujočih

v glavni vlogi

Adolf Wohlbrück

Marie Andergast, Hilda Hildebrandt itd.

Kino Union Tel. 22-21

Kulturni obzornik

Umetnost na Dunaju

Dunaj, v aprilu 1936.

Tistega Dunaja, o katerem vedo starejši ljudje toliko povedati, ni več. Vedno je pa še zanimiv. Ne radi svoje notranjosti, bolj radi zunanosti. To ogromno cesarsko mesto, s temi veličastnimi perspektivami iz ulice v ulico, trga v trg, parka v park, ta bogati starinski barok, te veličastne palače, ki so jih Dunajčani zgradili povečini za žulji evropskih kraljev in papežev — vse to razkošje je v razpadu in s pajčevinami prevlečeno. Brezposelnost in uboštvo je videti povsod, le v prvem okraju ga ni — ker ga pendrek ne pusti tja... Sicer so pa Dunajčani prijazni in v vsakem tujcu vidijo bogataša.

Tudi v umetnosti je čuden zastoj in okosteljenost. Tiste revolucionarne razgibnosti ni več, kot je bila za časa Egona Schielea in Gustava Klimta. Vsak resnejši umetnik ali umre (zgornja dva) ali zbeži z Dunaja. Oskar Kokoschka se je naselil v Pragi, Ludvik Jungnickel pride vsako poletje k nam ali v Dalmacijo — osle malat. Po razstavah, ki so sedaj na Dunaju, dobi človek neke vtis, da se vrača nazaj tako zvana monakovska Jugenkunst, pomešana s šolobodno secesijo.

V Glasplastu razstavljajo dunajske umetnice — Wiener Frauenkunst. Razstavljalk je tri in trideset. Nekoliko presenečajo v umetni obrti in notranji opreči. Med slikaricami je najboljša in res zanimiva Erna Piffel, prav za prav podaja bolj umetno-obrtno zanimive skice romunske narodne noše (kroje in ornamentalne motive). Lepe lesoreze, ki so tudi z žensko dušo občuteni, ima Anna Schroeder.

V Secesiji je razstava akvarelov, ki se nanašajo na mesto Dunaj kot motiv. Sodobno in res umetniško sta ga pojmovala Sergin Pauser, zlasti pa Ernest Huber.

V Künstlerhausu je jubilejna razstava 75 letnice društva. Pokrovitelji te razstave so sami odličnjaki, bundeskancler dr. K. Schuschnigg in še več drugih ministrov. Razstavnici prostori so polni, tako v pritličju kot v zgornjih prostorih. V vsem tem gozdu slik in kipov se človek skoro zgubi. Prevladuje primitivni naturalizem. Kiparska dela, zlasti katera so izvedena v les, bron ali kamen, so boljša. Znani portretisti Ambrosi ima nekaj dobrih portretov — dr. Dollfusa i. dr. Kipar Jos. F. Riedl ima »monumentalne« zasnove raznih kompozicij. Ima tu Kristusa Kralja iz tolenega bakra, ki me je spomnil na isto soho našega Franceta Kralja — sploh je med tema dvema kiparjema neka zelo vidna sorodnost: slikarsko pojmovanje plastične forme in močna dunajska — secesijska stilizacija. Kdor pozna ali sleduje dunajsko umetnost, bo kaj hitro dognal, kako je z »edino samoslovensko umetnostjo« Franceta Kralja, o kateri nam ve samo on toliko povedati.

Najzanimivejši na vsej razstavi so načrti (kar na zidu) za freske od R. Eisenmengerja. V zgornjih prostorih so najboljše poleg omenjenega slikarja Jungnickla študije dalmatinskih oslov in drugih študij z našega Jadrana. Zelo dobre so živalske skupine F. Zerritscha (boj za ovce med volkovi in srnice) tako, da nehoti spominja na našega Gorjupa.

Aranžma cele razstave je zelo posrečen — okrog 400 slik in kipov postaviti v harmonično celoto, to res ni šala. Motijo le figova peresa na statuah.

Tudi zelo zanimiva prireditve je v Hagenbundu — razstava angleške grafike 1735 do 1935. Je tu okrog 500 dragocenih listov v vseh mogočih tehnikah in vseh vidnejših angleških mojstrov minulih 200 let. Liste so nabrali po raznih angleških zbirkah, državnih in privatnih. Zato tudi niso naprodaj, saj so nekateri tudi izredno dragoceni.

Starejši listi — jeklorezi litografije in bakrorezi — so delani popolnoma razumsko preračunano, kar že zabava ta tehnika sama. Se celo blad-

Borza

Dne 23. aprila 1936.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdam, Berlina in Curiha, narastel je le Newyork, dočim so popustili tečaji Bruslja, Londona, Pariza in Prage.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9.12—9.22, ravno toliko je notiral tudi v Zagrebu, na belgajski borzi pa 9.1098—9.2068. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.40—31.10. Angleški funt je notiral samo na ljubljanski borzi in to neizpremenjeno na 249.20 do 250.80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6.70—6.80, v Belgradu 6.80 denar.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 13.88 do 14.08, v Belgradu 13.8475—14.0475, v Zagrebu 13.86—14.06, za medio maja 13.85—14.05, za ultimo maja 13.80—14.

Za italijansko liro (valuto) so plačevali denarni zavodi 3.18—3.23, za dolar pa 49.50—50.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2965.30—2979.90
Berlin 100 mark	1754.20—1768.08
Bruselj 100 belg.	738.11—743.17
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	215.23—217.29
Newyork 100 dolarjev	4336.79—4372.11
Pariz 100 frankov	237.92—239.36
Praga 100 kron	180.47—181.58

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.215, London 15.15, Newyork 807.—, Bruselj 51.8875, Milan 24.15, Madrid 41.90, Amsterdam 208.25, Berlin 123.40, Dunaj 56.40, Stockholm 78.175, Oslo 76.175, Kopenhagen 67.675, Praga 12.68, Varšava 57.75, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsinkfors 6.685, Buenos-Aires 0.8425.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. posojilo 81—83, agrarji 47.50—48.50, vojna škoda promptna 356—358, begl. obveznice 64—66, 8% Blerovo posojilo 81—82, 7% Blerovo posojilo 71—72, 7% posojilo Drž. hip. banke 81—83.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. posojilo 81 do 82, agrarji 47.50—48 (48), vojna škoda promptna 356.50 357 (356), begl. obveznice 65.50 den., dalm. agrarji 61.50 den., 8% Blerovo posojilo 82 do 82.25 (82), 7% Blerovo posojilo 72.50 bl. — Delnice: Priv. agrarna banka 230—242, Trboveljska 135 den., Oslj. sladk. tov. 140—145 (140).

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. posojilo 82 bl., agrarji 47.25—47.50, vojna škoda promptna 356.50—357 (357, 356.50), begl. obveznice 65.75 do 66 (65.25); 63.80—64.15 (64). 8% Blerovo pos. 81.25—82.25, 7% Blerovo pos. 71.50—72.50, 7% stab. pos. 80.50—81. — Delnice: Narodna banka 6325—6370, Priv. agrarna banka 241—242.

Žitni trg

Ljubljana. Pšenica bč. 78 kg 2% 146—148, oves slav. 130—132.50, ajda par. Ljubljana 142.50—146, koruza, čau primerno suha, bč. in ban. 105—107, prekomerno suha prekm. 114—116, škinkv. v. srem. 118—120, moka nišla 240 do 250, št. 2 220—230, št. 5 200—210, otrobi 105 do 107.50.

Novi Sad. Pšenica bč. in srem. 141—143, bč. okol. Sombor 140—142, bč. ladja Tisa 143—145, bč. ladja Begej 142—144, slav. 144—145, ban. 140 do 142. — Oves bč. srem. in slav. 124—126. — Rž ne notira. — Jčmen, koruza, fišol, otrobi ne izpr. — Moka bč. in ban. ter srem. in slav. Og. in Ogč. 232.50—242.50, št. 2 212.50—222.50, št. 5 192.50—202.50, št. 6 172.50—182.50, št. 7 142.50 do 152.50, št. 8 100—105. — Tendence neizpr. — Promet srednji.

Zapeka, prhnjenje v črevih preneha po vporabi naravne

Franz-Josefove

grenke vode

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 23. V. 33.

Radeče

Ustanovitev podružnice Kmetске zveze. Krajevna organizacija JRZ v Radečah vabi vse kmetovalce in ostale posestnike, kakor tudi vse prijatelje kmetkega stanu v nedeljo, dne 26. aprila po prvi sv. maši v Narodni dom k ustanovitvi podružnice Kmetске zveze.

Prosvetno društvo. Tudi dekliski krožek našega društva bo zaključil v nedeljo svojo gledališko sezono. Ob 3 popoldne bo priredil v Narodnem domu ljudsko igro petdejanke »Med trnjem in osatim«, na katero vladno vabimo vse prijatelje naše prosvete.

nega pa te puste ti stari akvareli, ki so delani prav z jeklenorezno minuciozno natančnostjo. Se pri novejših je dobro videti ta stroga razumskost, ki v umetnosti ni nikoli dobra. Saj umetnost je bolj zadeva čustva, srca, kot pa razuma (golega), možganov. — Pač pa so presenetljivo napredovali najmlajši, zlasti v lesorezu in svobodni risbi! Splošno je razstava silno podučna, tako z grafično-razvojnega kot s samega umetniškega stališča. Pred leti smo imeli nekaj angleške grafike v Ljubljani — ali tisto je bilo le majhna senca tega, kar je tu!

Drugi razstav tu ni. Po izložbah salonov se vidijo še isti kiči, kot pred desetimi leti — radi ranke in akvareli, pa tudi druge tehnike raznih diletantov — ki jih tuji kupujejo za velike umetnine in nosijo domov. Tudi v naših slovenskih tako zvanjih boljših hišah najdete polno teh »umetnin« — če se zaželite, pa dobite odgovor: »Ja, saj to je vendar z Dunaja...« Miha Maleš.

Ljubljansko gledalište

DRAMA: Začetek ob 7

Petek, 24. aprila: Zaprti.
Sobota, 25. aprila: Prva legija. Premiera. Red A.
Nedelja, 26. aprila: 15. Tule dete. Iven. Cene od 10 Din navzdol. — Ob 20: Prva legija. Iven. Cene od 34 Din navzdol.

OPERA: Začetek ob 20

Petek, 24. aprila: Zaprti.
Sobota, 25. aprila: Trubadur. Gostuje Mario Simone. Red B.
Nedelja, 26. aprila ob 15: Apropos, kaj dela Andulat Iven. — Ob 20: Lucia di Lammermoor. Iven.

Mariborsko gledalište

Petek, 24. aprila: Zaprti.
Sobota, 25. aprila ob 20: Micki je treba moza. Izra. dramski odsek gasilske čete iz Cirkove.
Nedelja, 26. aprila ob 15: Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Zlžnane cene. Zdravja parolnanska predstava. — Ob 20 uri: Ples v Savoyu. Zlžnane cene.

Zakaj tako malo sladkorja?

V vsakem Kneippovem zrcu je 3/4 dragocenega praženega sladnega sladkorja. Potem tudi ni čuda, če je treba le še prav malo sladkorja za dober, zdrav zajtrk iz

Kneippove sladne kave

Sport

Mala tekališča

Podeželski klubi povečini nimajo nobenega tekališča. Da je zaradi tega redno delovanje lahkoatletskih sekcij zelo ovirano, celo onemogočeno, je pač razumljivo. Zato imajo klubi najmanjše nogometno igrišče — in še to je običajno mnogo premajhno. Zaradi pomanjkanja prostora ne morejo napraviti tekališča okrog nogometnega igrišča. V mnogi primerih si pa vodstva lahkoatletskih sekcij ne znajo pomagati, dasi imajo na razpolago dovolj prostora okrog, četudi majhnega igrišča. Da bi tudi podeželski klubi mogli gojiti lahkoatletski sport in prirediti lahkoatletske mitinge, podajamo načrt, po katerem naj bi si one lahkoatletske sekcije, ki imajo prostor, uredile tekališče.

Navodila: Od sredine do sredine vrat urejonega prostora potegnemo podožno črto in določimo sredino igrišča. Nato odmerimo levo in desno od te sredine 15.50 m ter ta mesta naznačimo, ker so istočasno sredine zavojnih polkrogov. Notranja proga ima pri polumeru 21.7 m natančno 200 m dolžine. Za vsako nadaljnjo progo moramo podaljšati polumer za 1.25 m, torej za drugo progo 21.7 m + 1.25 m = 22.95 m itd.

V naslednjem podajamo sledeča navodila radi pravihnihi mest za starte na posameznih progah:

Start 400 m in 1. mož na 4 × 100 m: I. proga 0, II. proga 14.44 m, III. proga 30.16 m, IV. proga 45.88 m.

Start 100 m in 2. mož na 4 × 100 m: I. proga 0, II. proga 10.84 m, III. proga 22.62 m, IV. proga 34.39 m.

Start 200 m in 3. mož 4 × 100 m: I. proga 0, II. proga 7.22 m, III. proga 15.08 m, IV. proga 22.93 m.

Zadnji mož 4 × 100 m: I. proga 0, II. proga 3.61 m, III. proga 7.54 m, IV. proga 11.46 m.

Dolžina prog: Notranja proga 200 m, druga proga 207.22 m, tretja proga 215.08 m, četrta proga 222.93 m.

Teče se: 200 m ena runda, 400 m dve rundi, 4 × 100 m dve rundi, 800 m štiri runde, 5000 m 25 rund, 4 × 800 m 16 rund. — Sliko objavimo jutri.

Kazpis

nacionalnega propagandnega atletskega mitinga, kot mitinga po dolžnosti ASK Primorja v Ljubljani, 16. in 17. maja 1936.

Akademski Sportni klub Primorje v Ljubljani priredi v soboto, dne 16. in nedeljo, dne 17. maja 1936, nacionalni propagandni lahkoatletski miting kot prireditel po dolžnosti.

Prireditelj se vrši na igrišču ASK Primorja, Tyrsova cesta, in prične v soboto, 16. maja ob 16. v nedeljo, 17. maja ob 10 dopoldne. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani lahkoatletski klubi, članov IJAZ. Prijave je poslati na naslov: Savo Samoil, Tavcarjeva ulica 1/III, najpozneje do 9. maja ob 12 z priloženo prijavnico Din 10 za osebo in točko ter Din 30 za mostvo. Naknadne prijave kakor tudi prijave brez prijavnice se ne sprejemajo. — Nagrade: pri tekmovalcih v vsaki disciplini dve priznanili za prvo in drugoplasirana tekmovalca, pri vse kakor pri tekmovalcih pri priznanice za prva tri plasirana tekmovalca. Isto velja tudi za mostva. Tekmovanje se vrši na tekališčih dolžine 100 m, ki je pokrito z lesom in ima dva nedvigljiva zavoja. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravihihi IJAZa.

Program in vrstni red je naslednji:
I. dan, 16. maja ob 16:
1. tek 200 m, 2. skok v višino z zaletom, 3. tek 800 m, 4. met diska, 5. skok v daljavo z zaletom, 6. tek 100 m jun. C, 7. met kopja, 8. tek 400 m, 9. tek 3000 m, 10. stafeta 4 × 100 m.
II. dan, 17. maja ob 10 dopoldne ali ob 16 popoldne:
1. tek 100 m, 2. skok ob palici, 3. tek 1500 m, 4. met krogla, 5. tek 1000 m jun. C, 6. met kladiva, 7. tek 10 km, 8. trosek, 9. stafeta 4 × 800 m.

SK Jugoslavija Celje priredi v nedeljo, dne 26. aprila, table tenis turnir za prvenstvo Celja v Domu, Samostanska ulica. Tekmovalci bodo nastopili v štirih disciplinah: za mostvo, double seniorjev, single seniorjev in single juniorjev. Prvi v tretji disciplini prejme prehodni pokal, ki ga brani G. Coh Josip (SK Jugoslavija) in s tem naslov »pravk mesta Celja za leto 1936«. Za druge in tretje plasirane v ostalih disciplinah so predvidena lepa darila. Čas prijave je

Mnenje nemškega generala

Vojska z vsemi sredstvi

V nemškem listu »K. Z.« znani vojaški pisatelj generalni lajtnant Ernst Kabisch piše o dogodkih na abesinskem bojišču. Med drugim pravi takole:

Mussolini je neodoljiv ter ne odneha niti prizadevanjem Društva narodov niti prizadevanju Anglije, katera si prizadeva, da bi se vojska v Abesiniji končala. Najsi že Angleži ugovarjajo bombardiranju angleškega Rdečega križa ali kemični vojni iz letal, ali pa zasedbi Tanskega jezera — Mussolini ima za vse to gluha ušesa. Pri tem si Italija niti ni prizadevala, da bi resno utemljila svoje napade na Rdeči križ ter svoje prekršbe haške, washingtonske in ženevske konvencije. Bajka o letalskem poročniku, ki so ga baje Abesinci obglavili, nas le preveč spominja na druge

da bi bili Abesinci uporabljali tako zvane dum-dum krogle. Kakor so Italijani sami uradno razglasili, je od začetka vojske do danes padlo 907 Italijanov, 77 jih je pomrlo za ranami, 49 pa jih pogrešajo; kakih 900 pa jih je umrlo za različnimi boleznimi in zaradi različnih nesreč. Že tista številka 77 dokazuje, kako smešno je, če se Italijani na drugi strani sklicujejo na to, da Abesinci Italijanom prizadevajo strašne rane. Pač pa se italijansko vojno vodstvo ravna po načelu, da je treba s strahovanjem iz zraka prebivalstvo prestrašiti in na ta način izsiliti od Abesincev mir.

Vprašati se moramo: ali je italijanskim vojskovodjem tega treba? Če verjamemo poročilom o njihovih zmagah, moramo reči, da tako postopanje ni potrebno. Vsi neguševi poskusi, da bi z močnimi napadi preokrenil vojno srečo, so se izjalovili, kakor smo že od začetka napovedovali. Celo njegova telesna straža je bila pri Malceusu na severni strani jezera Ašangi pred njegovimi očmi poražena. Italijanska zmagovalna poročila trde, da negušev armade sploh več ni. Seveda, če trdimo presodimo italijanske zmage, se nam vendarle zdi, da je v tem tiskanem zmagovalstvu marsikaj pretirano. Italijani so prav za prav zasedli na severu črto Tansko jezero—Komo—Sardo, na jugu pa črto Vadara in Valval. Na tej črti torej stojijo italijanske čete, pri tem seveda ne upoštevamo mehaniziranih italijanskih čet, ki so prodirle nekoliko bolj naprej. Tako so Italijani doslej od svojih začetnih postojank prišli na vsaki fronti kakih 300—350 km globoko v deželo. To pa je po navadi le meja za armado, katera je navezana na dovoz s tovornimi vozovi. Vmes med obema zasedenima črtama pa še leži orjaška gmeta kakih 600—700 km zračne daljave od severa proti jugu in ravno toliko od vzhoda proti zahodu. Torej ostaja Italijanom še precej dela, če bo seveda to vzdržala odpornost abesinskega prebivalstva.

Uspehi italijanskega zračnega vojskovanja zoper mirno prebivalstvo pa doslej niso bili odločilni. Vojaki znanstveniki trde, da mora letalstvo pripravljati pot pehotnim prednim stražam. Tako so na primer Italijani iz zraka štiri tedne bombardirali Gorahaj, preden je mogla nastopiti italijanska pehota z oklopnimi avtomobili. Naloga letalcev pa je tudi ta, da nadzorujejo in motijo nastopanje abesinskih čet ter od daleč obstreljujejo. Obenem pa morajo pomagati pri vzdrževanju zvez in pa dovoza ter opravljati tudi službo propagande, kar pa je precej brezuspešno delo, ker abesinsko prebivalstvo povečini brati ne zna. Nemški uradni vojaški list od 11. aprila je že ugotovil, da se Italijanom ni posrečilo med prebivalci s svojimi letalskimi napadi povzročiti panike. To pa zaradi tega ne, ker je zemlja preveč redko obljude, da bi se bila mogla groza, povzročena na enem kraju, razširiti po vsej deželi. Poleg tega pa je treba ugotoviti, da so abesinske čete vprito italijanskih letalskih napadov pokazale nenavadno hladnokrvnost in disciplino. Vključ vseh tednov trajajočemu bombardiranju in streljanju s strojnimi puškami iz letal Italijani Abesincev niso mogli vreči iz njihovih ofenzivnih postojank, pač pa so se abesinske čete vključ vsemu temu vedno bolj bližale Makali, dokler jih ni razbil bobneči ogenj iz trdnjave v bitki pri Bnderti. Abesinska taktika se je vprito letalske nevarnosti in letalskih napadov od strani Italijanov tako spopolnila, da Italijani nazadnje skoro niso mogli s svojimi letali več najti in odkriti abesinskih kolon, taborišč, oddelkov in gnezd. Pisec tega članka v nemškem vojaškem listu od 11. aprila pravi, da so Italijani zaradi maščevanja bombardirali Dolo 29. decembra in zaradi maščevanja uvedli kemično vojno iz zraka, češ, ker so Abesinci 26. decembra pri Dagaburju ujeli in obglavili italijanskega letalskega poročnika. Pri tem pa članek pozablja, da je abesinski neguš že 6. decembra ugovarjal zoper vedno se ponavljajoče bombe napade na nezasedena in odprta mesta ter vasi ter da so Italijani istega dne bombardirali ameriško bolnišnico zunaj mesta Desije. Vsekakor moramo torej reči, da so Italijani že od vsega početka hoteli in nameravali zoper Abesince izvajati tako zvano zračno strahovanje. Če so se italijanska letala spopadla s temu izogibala, je bil vzrok samo v tem, ker so morali Italijani svoja bojna letala še nekoliko popraviti, da so jih zavarovali zoper uničujoče vplive tega bojišča. Ko so spremenili hladilnike ter lesene dele, katere so čez noč razgrizle mravlje, zamenjali s kovinastimi, tedaj šele je letalsko orožje

začelo svoje strahovanje, za kar pa je bilo treba najti šele primerne izgovore.

Naslednje številke pa naj pokažejo, kakšne so bojne težave v Abesiniji. Nemški vojaški list od 4. aprila navaja, da je samo za bitko pri Šire bilo treba dobaviti na bojišče 12 milijonov patron za puške, 50.000 bomb in granat za topove, 200.000 ročnih granat. V bitki na Tembienu pa so Italijani potrebovali poleg streliva še 250.000 vreč za pesek, 430 ton bodeče žice, 85.000 železnih količev, 80 ton razstreliva, 55.000 kosov orodja za kopanje jarkov, 1200 kilometrov žice za telefon, 190 tankov za vodo, 300 telefonskih aparatov ter vsak dan 350 ton lesa, peska itd. Po istem viru je na severnem in južnem bojišču skupaj 13.000 avtomobilov, 87.000 tovornih živali, pri čemur pa ne smemo pozabiti, da mul vedno primanjkuje. Vse te številke najbolj jasno dokazujejo, kako sposobna je za boj abesinska armada, ki je sicer tako pomanjkljivo oborožena in opremljena. Vključ očitnim porazom raznih abesinskih armad se Italijani še vedno ne morejo odreči vojskovanju s strupenimi plini in z drugimi takimi ukrepi, če hočejo priti do cilja. Italijani pač hočejo in morajo kmalu ustvariti dovršena dejstva, pri čemur jim je vseeno, s kakšnimi sredstvi to dosežejo.

Pri vsem tem pa se bodo morali izogibati še dveh neravnih črti: prvič je tukaj očitna popolna nesposobnost Društva narodov, ki ne more ščititi svojega člana, ki je šibkejši; drugič pa je zelo omajana sila birtanske svetovne države. Do 1. 1914 se je še reklo, da Italija ne more voditi nobene vojske, kjer bi Anglija bila na drugi strani. Danes pa se Italija čuti sposobno, da se sama vojskuje z Anglijo v Sredozemskem morju. Ko so pred desetletji Francozi zasedli Fašodo v Sudanu, je Anglija le rahlo zagrozila in Francozi so morali v Fašodi pospraviti svoje zastave. Danes pa britanskemu svetovnemu imperiju grozi nevarnost, da izgubi Egipt ter zvezo z Indijo, pa se Anglija vsekakor skuša izogniti vojske. Iz tega se jasno razvidi, kaj vse lahko še povzroči abesinska vojska.

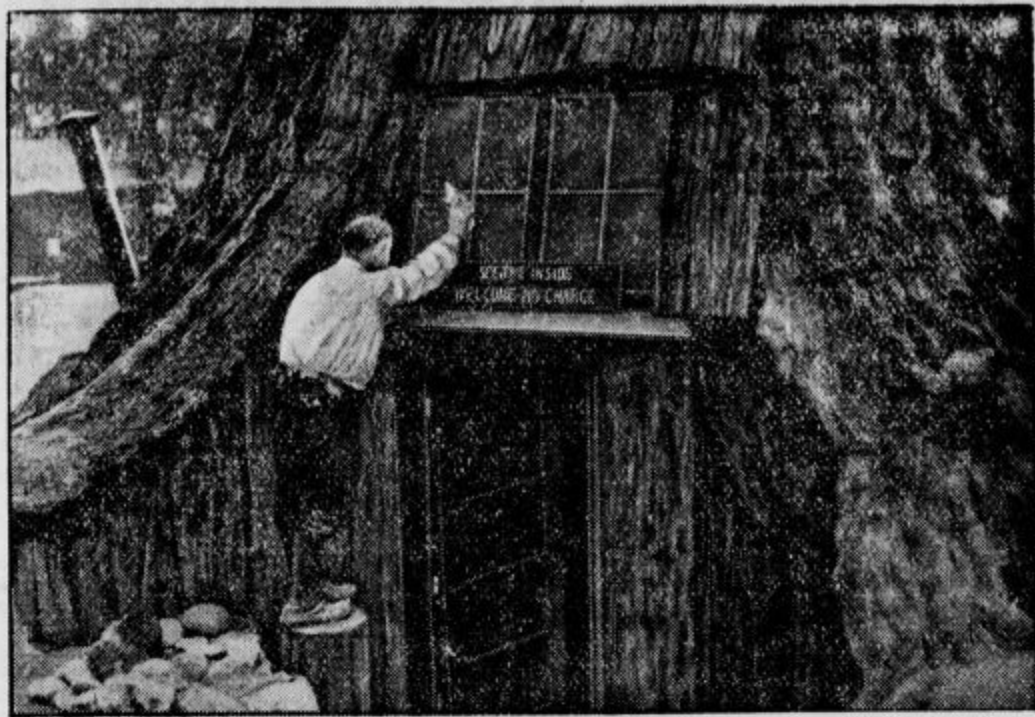

Arabski državi Irak in Saudi Arabija sta sklenili zvezo, katero so podpisali: Saudi-arabski poslanik v Bagdadu Ibrahim beg Moamar, Jasir paša, ministrijski predsednik Iraka Al Mašini, šejk Juzef beg Jasir kot zastopnik kralja Ibn Sauda ter irakijski zunanji minister Nouri paša al Said kot zastopnik kralja Gazija.

Ameriški humor. Iz ječe pobegli kaznivec: »Iskrena hvala za prijazno povabilo. Ali pa smem pripeljati s seboj svojega nerazdružljivega prijatelja?»

Hiša v drevesu

Na zahodu Združenih držav Severne Amerike stoji to orjaško drevo, katero so pred več stoletji Indijanci z ognjem izvotlili ter tako sredi drevesa napravili 6 m dolgo in 5 m široko bivališče, katero je dovolj visoko, da v njem lahko stanujejo ljudje. Vključ temu, da je bilo drevo že pred stoletji tako silno poškodovano, se še vedno ni posušilo.

V neguševi skalni votlini

Iz glavnega stana maršala Badoglio poročajo italijanski častniki, da so Italijani odkrili krasno opremljeno skalnato votlino, v kateri je stanoval neguš, ko je pri Kvoramu vodil operacije abesinskih čet. Ko so Italijani zasedli Kvorum, se je moral s svojimi četami umakniti tudi neguš. Italijanski vojaki, ki so odkrili jamo, so našli stene te skalne votline prekrte s preprogami, na katerih je bila vitkana podoba leva iz rodu Juda. Ta ogromne podzemeljske jame so bila tudi pokrita z debelimi perzijskimi preprogami. Manjši deli jame so bili z glavno jamo zvezani po stopnicah, ki so bile vsekane v živo skalo. Ob vstopu v jamo je bilo postavljenih 5 modernih topov, tam blizu pa silna množica francoskih in belgijskih granat. Jamo je preiskala divizija fašističnih črnih arajev iz Ravene. Fašisti so našli v jami stotine magacinov za patrone, kateri so izvirali iz angleških tovarn. Poleg tega je bilo v jami mnogo plinskih mask francoskega izvora ter več strojnih pušk. V manjši stranski jami so našli skrito radiodajno in sprejemno postajo, katera je bila narejena na Angleškem ter baje izvira iz lastništva angleške sudanske armade.

Vse jame so bile razsvetljene in kurjene z močnimi električnimi baterijami. V eni izmed manjših jam je bila pripravljena vojaška bolnišnica, v kateri so abesinski begunci zapustili mnogo zdravil in zdravniških instrumentov. V cesarski šrambi so našli fašisti baje mnogo steklenic pr-

vovrstnega francoskega šampanjca ter precejšnjo zalogo starega škotskega žganja.

Ker so v jami našli baje tudi francoski puder in parfum, sklepajo fašisti iz tega, da je abesinski cesar poleg moškega spremstva imel s seboj tudi žensko spremstvo. Menda hočejo ta poročila s tem namigavati na nemoralno življenje abesinskega neguša. Vendar pa se na koncu tega italijanskega poročila bere, da so fašisti blizu električne peči našli tudi štiri šivalne stroje, iz česar bi človek moral prav za prav sklepati, da se ženske iz neguševskega spremstva niso prišle v jamo zabavati, ampak delati.

Nemški poslanik v Egiptu von Stöhrer, ki je napravil izlet v puščavo, je skrivnostno izginil. Iščejo ga angleška in egiptvska letala ter avtomobili, a doslej brez uspeha.

Branilec narodnih manjšin umrl

Kakor je naš list že poročal, je dne 15. aprila v kitajskem Pekingu od kapi zadet umrl glavni tajnik evropskih narodnih manjšinskih kongresov, dr. Evald Ammende. Rodil se je dne 22. decembra 1892 v mestu Pernau na Estonskem. Takoj po vojski se je vneto posvetil delu za svojo narodno manjšino nemško govorečih Baltov okrog Rige. V tem svojem delu ga je podpirala njegova revija, katero je sam ustanovil in sam pisal ter vzdrževal. Tako je kmalu stopil v stike z zastopniki drugih narodnih manjšin ter se potem lotil celotnega vprašanja evropskih narodnih manjšin. Iz tega delovanja se je potem leta 1925 rodil manjšinski kongres, čigar etalni tajnik je on postal. V tej lastnosti je potem sodeloval zlasti s slovenskimi manjšinskimi zastopniki dr. Vilfanom in dr. Besednjakom. Za težnje slovenske narodne manjšine je imel polno razumevanje ter je v lastnosti tajnika manjšinskih kongresov obiskal leta 1932 tudi Ljubljano in »Slovenec« uredniku dal interview tudi o slovenski manjšini na Koroskem.

V zvezi s slovenskimi zastopniki je leta 1931 izdal obširno delo o stanju narodnih manjšin, kjer je izčrpno popisal, kako se narodnim manjšinam po posameznih državah godi. Dasi po rojstvu baltski Nemec, je z gorečim prepričanjem branil pravice vseh narodnih manjšin ter tako postal zagovornik vseh, ki trpe krivico in so zaradi svoje narodnosti zatirani.

Lansko leto je izdal drugo sloveče delo z naslovom »Ali mora Rusija gladovati?« V tem svojem delu je hotel pripraviti pot svetovni organizaciji za pomoč gladujočim v Rusiji. V tej knjigi je dr. Ammende zbral veliko gradiva, da je pod njegovimi nepobitimi dokazi moral vsakdo kloniti.

Naporno delo zadnjih let je krepkega in močnega moža docela izčrpalo. Na zdravniški nasvet je moral za delj časa na potovanje. Napotil se je okoli sveta. Toda tudi na tej poti je študiral manjšinsko vprašanje. Zaradi naporov je naposled v kitajskem Pekingu obnemogel in kap mu je prestrigla nit življenja.

Naj v miru počiva! Vsi zatirani narodi bodo njegovo ime ohranili v hvaležnem spominu!

»SLOVENE« pred 60 leti:

V soboto, 22. aprila 1876.

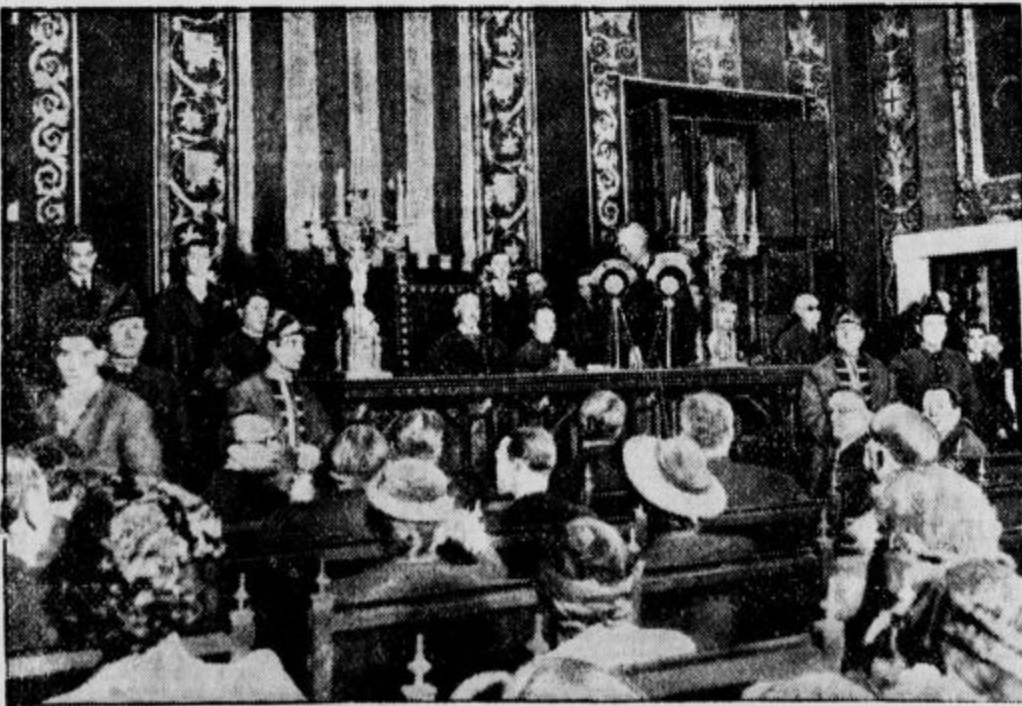
Domače novice.

(Knez in škof ljubljanski) mil. g. Janez Kriz. Pogačar se 29. t. m. po končanem cerkvenem obiskovanju iz Vipave odpeljeje v Gorico, da se poklonijo knezu in nadškofu prevzvišenemu gospodu Andr. Golmajerju.

(Kaj?) Kakor petelin iz gnoja na grajo, kedar ališ kako kokodajskanje, je skočil »sturški list« nad »Slovenec« in kriči nad njim, da si je upal zgrabit deželnega predsednika viteza Bohuslava Widmanna zavoljo njegovega vladnemu zastopniku nepristojnega vdeleževanja pri »Auerspergerje«. Pobalinski list na koncu svojega zmerjanja pravi, da vladni zastopnik mora hoditi z liberalno stranko. — Kaj? Da, ali kje je pri nas ta stranka? Gotovo le pri nas. Le Slovenci smo liberalni, nemurji pa ne, oni so le lažni liberalci, ki pod liberalnim kožuhom skrivajo parklje in verige za vse druge. In s takimi ljudmi naj bi hodil vitez Bohuslav, načelnik deželne vlade kranjske? Sicer pa dobro! Recimo, da »Grünfeier« ni bila politična demonstracija (kar je pa vendarle bila) in da se je vitez Bohuslav le zato vdeležil; evo! lepa prilika zanj, da se umije. Drevo je v čitalnici slovenosti na čast československega zgodovinarja dr. Palackija, h kateri so vsi častilci njegovi povabljeni. Bomo li videli vit. Bohuslava, čegar »landemann« je dr. Palacki, med njimi?

Nogometni športnik ponoči sanja.

Ob mednarod. glasbenem kongresu v Barceloni je goste sprejel preds. Katalonije Companys (sredi).

Tinček in Tonček kot detektiva

40.

Neprijetno presenečenje.

Potem je detektiv Sam potegnil iz žepa samokres in previdno splezal po lestvi na podstrešje, da bi se polastil tudi zgornjega dela ujetega roparja.

Ko je priplezal navzgor, je samokres grozeče naperil predse in zarohnel:

»Zdaj te pa imami Roke kvišku, lopov! Samo gani se, pa ti takoj pošljem kroglo v butice!

Na podstrešju pa je bilo vse tiho. O kakšnem roparju ni bilo ne duha ne sluha...

»Le kaj to pomeni?« je zamrmral Sam in stopil s lestve na podstrešje.

Približal se je odprtini, skozi katero je bingljala roparjeva noga navzdol — ter debelo zasijal: namesto roparja je širiel iz odprtine grčav količ, nanj pa je bila pritrjena deska s napisom:

»Hrabremu detektivu Samu v spomin - roparji.«

Medtem sta tudi Tinček in Tonček priplezala na podstrešje. Lahko si mislite, kako neprijetno presenečena sta bila šele ta dva, ko jima je Sam namesto drznega roparja pomolil pod nos — kol, obločen v moško hlačnico in raztrgan čevlji...

»Da bi jih strelal!« je robato zaklel detektiv Sam. Spet so nas potegnili za nos! Ali zdaj vidita, dečka, kako težko je postati dober detektiv?«

»Vidiva!« sta oba hkratu žalostno odgovorila naša dva junaka in poparjeno povešila glavo. Takšne sramote pač nista pričakovala...

Mali oglasi

Službodob

Ribič - trnkar

kateri je popolnoma vesel in tega zanimanja. dobi 1 ribjo vodo za lovljenje rib na Dol. Za plačo prejme dve tretjini od izkupička za ribe, katere se vsak dan prevzamejo. — Voda bogata s plemenito ribo; stanovanje prosto; bil bi obenem ribji čuvaj in dobi zato nekaj odškodnine. V postev pridajo pristni trnkarji, ne- oženjeni, nekaznovani in popolnoma zanesljivi ter pošteti, starost izmed 26 do 35 let. Nastop takoj. Ponudbe na upravo lista pod »174«-5832. (b)

Iščem pošteno dekle

za vsa hišna dela. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Iščemo dekle

za kraj blizu Kranja, ki je vešča kuhe in ostalih gospodinskih del. Biti mora verna, poštena in snažna. Vprašati upravo »Slovenca« pod št. 5871.

Vajenci

Fant

z dveletno meščansko šolo se želi učiti trgovine. Kers Ivan, Smiklavž pri Ljubčini, posta Celje. (v)

Vnajem

Vil. z vrtom

vzajem v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vila z vrtom« št. 5808.

Iščem najemnika

za športno kopališče v bližini Zagreba. Najem- nina 12.000 Din. eventu- elno iščem kompanjona s 25.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5865. (n)

Službe iščejo

Strojniki

monter, z dolgolet. prak- so pri parnih in Diesel- strojih. Vešč v elektro- tehnik. želi spremeniti mesto. Cenj. ponudbe na upravo pod »Strokovnjak št. 5480«. (e)

Ekonom in vrtnar

z večletno prakso v vseh panogah kmetijstva ter vrtnarstva, želi službo na takoj proti majhnemu ho- norarju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten in trezen« št. 5887. (a)

Denar

Tvrška

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jem- lje do preklica v račun zopet

Hranilne knjižice

Mest. hranilnice, Ljudske posojilnice.

Posojila

posojilnice daje slovenska banka, Ljub- ljana, Krekov trg 10.

Vse denarne posle

z hranilnicami in posojil- nicami izvršuje točno in solidno moja oblastveno dovoljena pisarna. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. Telef. 35-10. Priložite znamko.

Vse denarne posle

nakup in prodaja vred- nostnih papirjev (vojne škode), razne kompenza- cije, plačila in terjatve pri DENARNIH ZAVO- DIH itd. Vam izposljuje Trg. ag. za bančne in kreditne posle ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ulica 14-1, vrata 19. Telef. št. 33-10.

Posrestva

»Proben oglas v »Slovenca«: posestvo bi hitro prodal; če že ne z gotovim denarjem pa s kupcem ti s knjižico in

Parcela za vilo

v Smoletovi ulici proti gotovini ali pa knjižici Kmetijske napredaj. Do- pisi pod »Vogalna par- cel« št. 5840 upravi »Slovenca«. (p)

Auto-motor

Praga - Baby

automobile, zelo elegant- na mala osebna vozila, solidno zgrajena, udob- na, hitra, poraba cca. 8 litrov, prodaja zastop- stvo po ugodnih plačilnih pogojih. Na skladišču so tudi tovarni avtomobili in avtobusi. Zagreb, Gun- duličeva ulica 16. (f)

Poizvedbe

Zgubili sta se dve papigi

v bližini kolodvora na Miklošičevi cesti. Pošte- nega najditelja prosimo, da ju vrne proti majhni nagradi Miho Meglerju, Kolodvorska 11. (e)

Prodamo

Čebulček

nudi po izredno niski ceni Sever & Komp. — Ljubljana. (i)

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbi; najugodnejše in naiceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židov- ska ulica in Stari trg. (i)

PREMOG

DRVA IN

Karbo paketi

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Krušno moko

za domač črn kruh pro-

daja na drobno po Din 1,75 za 1 kilogram Jon. BAHOVEC, Ljubljana — Sv. Jakoba trg 7.

Praktično,

lepo in poceni obločete svoje birmance pri Pre- skerju, Sv. Petra cesta 14.

Damska krila

hlačna in navadna - za sport - bluze, obleke, sportne jopice, najceneje pri F. I. Goričar, Sv. Petra cesta 29. (i)

Ure za birmo!

Ivan Pakiš, Ljubljana, Pred škofijo 15. (i)

Namočena polenovka

se še dobi: J. Buzzolin, Za škofijo. (i)

Gumbe za preobleko

ter aparate, stanice in vse ostale potrebščine za salone dobavljamo po najnižjih cenah. Zadrževajte ponudbe in vzorce.

A. Guttman - Zagreb - Martičeva 4

Telef. 58-21 trgovina šivalnih strojev in nadomestnih delov.

Marijine kipe za maj

v vseh velikostih od najfinejše do priproste izpeljave

kupite po najnižji ceni v trgovini

H. NIČMAN,

Ljubljana, Kopitarjeva ul. št. 2.

Vse naše zadruge in prijatelje združništva obveščamo, da je, zadet od kapl. danes umrl gospod

Vlado Pušenjak

nadrevizor

Pokojnik si je v svoji dolgoletni službi stekel velikih zaslug za razvoj našega združništva. Zato bomo vnetega združnega delavca ohranili v hvaležnem spominu.

Ljubljana, dne 23. aprila 1936.

Uprava in uradništvo

Združne zveze v Ljubljani.

V boljše življenje je danes Gospod poklical starega očeta, strica, brata, prijatelja, gospoda

Franca Ogrizek

veleposestnika, bivšega veletrgovca in gostilničarja pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini

previdnega s tolažili svete vere, v 76. letu starosti.

Pogreb nepozabnega rajnega se bo vršil v soboto, dne 26. aprila 1936 ob pol desetih iz biše žalosti v nadzupnijsko cerkev in na pokopališče k Sv. Trojici.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini, 23. aprila 1936.

Zalujoci ostali.

Grad Hubertus

Roman

Tasilo je odložil pero. Dolgo je še sedel. Po- tem je pismo zaključil in ugasnil svetilko.

Zunaj je šumel dež, okoli zidov je klokotalo in grgalo, veter je pljuskal težke kaplje na oken- ske šipe.

Ko je Fric proti osmi uri zjutraj prinesel kavo, je bil Tasilo že obločen in pripravljen na pot.

»Ali sestra še spi?«

»Ne, gospod grof, kontesa in gospodična Kees- berg sta pravkar zvonili, naj jima nesem čaj.«

Fric se ni izgovoril, ko se je prikazala na pragu Kiti. Lase je imela na rahlo zavozljane in izmučeni obrazek tako bel, ko svojo jutranjo oble- ko. »Tas!« je zajecjajala, ko je odhajal sluga iz so- be.

Tasilu ni bilo treba govoriti. Kiti je videla pripravljene kovčke na tleh in zaprta pisma na pisalni mizi. Iz bratovih oči je brala, kaj pomeni ta nepričakovana vrnitev iz lovске kočice in nena- dan odhod. Z pridruženim vzvikom se mu je ovila okoli vratu. Odvedel jo je k zofi in jo skušal po- miriti. Ko je pripovedoval, kar je pripovedovati smel, in jo skušal tolažiti z boljimi časi, jo je vedno z nova premočila obupana bol ter je zdaj zmešano govorila, potem spet neutolaženo ihtela. Nenadoma je šinila kvišku. »Pojdi Tas! Polji me k Ani. Moram jo videti. Moram k njej!«

Rekel ji je, da odpotuje Ana Herwegh že to- jutro z materjo in sestro v Monakovo.

»In jaz naj je nič več ne vidim? Tebe ne? In ne An? Ne, Tas! Tega papa ne sme in ne more zahtevati od mene. Na tvoji strani sem, Tas, naj

se zgodi, kar hoče! Kako bo lepo — gledati va- jino srečo — vedno vajino srečo — Solze so ji zadušile besedo in spet se je vrgla bratu okoli vratu!

Gladil jo je po spreminjastih se laseh.

»A povej mi, Tas, kaj je dejala Ana, ko je zvedela? Kako bridko ji mora biti v tej urli!«

»Da, sestra, zelo bridko. A brez tolažbe ni. Ljubi. In ljubezen je trden most. Zaupaj se ji in prenese la te bo čez vse globine, izroči se njeni roki, in vedno bo prava pot, po kateri te bo vo- dila.«

Bledih lic in vsa v solzah je Kiti široko po- gledala svojega brata.

Potrkal je na vrata. In Kiti, kakor budoč se iz globokega sna, je stopila k oknu, da bi zakrila svoj obklokani obraz.

Prišla sta Fric in hlapec, da bi odnesla kov- čege. Tasilo je stopil k pisalni mizi. »To pismo za Roberta naj vzame Moser s seboj v lovsko koč- o. Tega drugega za gospoda Forbecka, oddajte še dopoldne na pošto.«

Kiti se je naglo zganila. In komaj sta slu- žabnika odšla iz so- be, je zletela k Tasilu. »Pisal si gospodu Forbecku? Zakaj?«

»Da bi se poslovlil pri njem. Tudi sem ga pro- sil, naj mi bo pri poroki za moža.«

»On? Pri tvoji poroki? In jaz, tvoja sestra, ne bom smela biti poleg?« Jok ji je zadušil besede. Tasilo si jo je privil na prsi. In tedaj je bruhalo iz nje: »Ah, Tasilo, kako neizrečeno sem nesreč- na!« Drhteč se mu je stiskala v naročje in njena silna razburjenost se je sprostila v ploho solz. Končno se je zravala in si z rokami obrisala mokri obraz. »Toda nekaj te prosim, Tas: Anino sliko mi moraš pustiti. Kar odpi spet kovček.«

»Saj je nisem vložil. Tu je že pripravljena zate.« Odprl je miznico in ji izročil podobno, ki jo je obsula s poljubi. »In to pismo oddaj ti!«

»Vilji? Razumem. Papa ne sme vedeti, da si mu pisal. Daj sem! In Vilji je tvoj, kajne? Če bo kaj omahoval, ga že spravim spet na pravo pot. Lahkomiseln je res, vendar pa le dober.« Shra- nila je pismo. »In zdaj pojdi, Tas, poslovliti se mo- raš od tete Gundl. In paziva, da revica ne opazi, kaj se dogaja. Utegnilo bi ji škodovati. Toda mo- goče se ne veš, kaj se je včeraj —

»Fric mi je vse povedal.«

»Kaj praviš, kako se je obnašala teta Gundl. Naravnost imenitno! Če bi bila storila to jaz, bi bilo razumljivo. Končno človek ni zastojen rojen na Hubertovem. In gospodu Forbecku je grozila resnična nevarnost. Toda pomisli! Ona! Od včeraj jo gledam s čisto drugačnimi očmi. Pojdiva, Tas! Odločno si je obrisala lica, stisnila podobno pod pazduho in vlekla brata proti vratom. Pri tem ni videla, da jo Tasilo zvedavo opazuje in v skrbih motri vsako potezo njenega razburjenega obraza.

Ko sta stopila Tasilo in Kiti v sobo, se je Gundl Kleesberg poskusila dvigniti v postelji. Ni se ji posrečilo. Na debelo obvezana roka, speta v dvojni zanki, je ležala onemoglo na modri svileni odeji. Frizura je bila neoporečna, lica so bila nežno nadahnjena s pudrom, ustnice enakomerno rdeče, obrvi vranje črne. A njena hišna le ni mogla v naglici tako izbrano nalepiti svoje gosporice, kakor navadno drugokrat. Med nežnimi barvami se je videla vela koža z rumenkastimi lisami. To je dajalo licu truden izraz, ki so ga trpke poteze okoli ust in preplašeni pogled še povečevali. Kdor je skrbneje gledal v ta obraz, je upeval sklepiti, da gospodična Kleesberg ni doletela le zunanja ne- sreča, temveč da ji je nekaj velikega pretreslo vso dušo.

Dočim se je Tasilo spustil na stol ob postelji, je smuknila Kiti v svojo sobo in postavila Anino sliko na častno mesto. Fotografija matere prednice

se je morala umakniti v temen kotiček, četudi je bilo v posvetilu pod njeno sliko napisano, naj kra- ljuje samo ona v Kitinem srcu.

Močna občutja se brezobzirno oklenejo no- vega in potisnejo na stran vse staro. Kako dolgo bo trajalo, da se bo morala tudi podoba lepe sva- kinje umakniti s častnega mesta?

Ali na takšno možnost Kiti v tej uri menda ni nič mislila. Zaverovano je zrla v sliko pred se- boj in zasanjano šepetala: »Kako bo srečen! Ka- ko bo srečen!«

Ko je čula, da je Tasilo vstal in se poslovlil od tete Gundl, se je zmedla in zgrabila po raz- ličnih predmetih, preden se je zavedela, da je hotela ogniti plašč in zamenjati lahke sandale s trdnimi čevlji.

Tasilo je vstopil in zaprl za seboj vrata. Dol- go sta bila objeta brez besed. Slednjit si je Ta- silo oprislil sestrine roke s svojega vratu. »Daj, dragica, bodiva pametna. In ostani tu. Obema bi bilo težko, da bi bila mirna doli pred ljudmi.«

»Ne, Tas! Samo v vežo šel! Stisnila bom zobe.«

»Pa pojdi.«

Resnično, Kiti se je vedla junasko. Tako mir- no, kakor bi šlo le za nekaj dni ločitve, je segla v veži bratu v roko. »Srečno pot, Tas! In na svi- denje!« Toda ko se je voz že premaknil in ji je Tasilo pomahnitl izpod usnjene strehe, je stegnila roke proti njemu, stekla ven na dež in skočila na voz.

»Toda otrok!«

»Prosim te, Tas, samo do vrtnih vrat.« Opo- tekla se je in omahnila Tasilu na kolena. Ko je pa voznik hotel ustaviti, ga je sunila v hrbet: »Naprej!«

Voz je stekel pod mokrimi brestji, da so se orli v svojih kletkah solasili ter zafrtali.

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da nam je naš

Anton Borlak

finančni nadpreglednik v pokoju

v 63. letu starosti, po kratki, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v soboto 25. aprila 1936 ob pol štirih iz mestne mrtvasnice na Pobrežju.

Prosimo, da se ga spominjate v molitvi!

Maribor, Celje, dne 23. aprila 1936.

Globoko žalujoča soproga **Lucija**, hčerka **Ljubomira**, brat **Štefan Borlak**, lesni trgovec, ter ostalo sorodstvo.

Proda se

v mestu blizu Maribora

enonadstropna hiša z gostilno

Lokali so tudi primerni za večji trgovski obrat. Plačilni pogoji ugodni. - Ponudbe poslati pod »Nova hiša« na upravo Slovencev št. 5785.

Dražba

29. apr. 1936 ob 9. uri bo na dražbi pri ljublj. okr. sod., soba št. 16. Posestvo v Kozarih št. 90. — Enonadstropna trgovska hiša s trgovino, kisarno in gostilno z idiličnim gostiln. vrtom. Velika gospodarska poslopja, primerna za preureditev v tovarniške svrhe, zelo pripravno tudi za vinsko trgovino. K temu pripada še ena dvoslovanjska hiša z velikim sadnim in zelenjadnim vrtom.

Posestvo leži ob Tržaški cesti tik ob meji vel. Ljubljane. Cenilna vrednost 578.887 Din, najmanjši ponudek 305.940 Din.

Banovinski odbor J. R. Z.

javlja globoko užaloščen, da je Bog nepričakovano poklical k sebi uglednega člana stranke, gospoda

Vladimirja Pušenjaka

bivšega poslanca S. L. S.
ter vnetega bojavnika za ljudske pravice.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Štajerska vinarska zadruga v Mariboru naznanja, da je nenadoma umrl njen ustanovni član ter predsednik nadzorstva, gospod

Vladimir Pušenjak

nadrevizor Zadrugne zveze v Ljubljani,
bivši narodni poslanec itd., itd.

Zvestega tovariša in poštivalnega zadrugarja bomo spremlili k počitku v soboto, dne 25. aprila ob pol petih popoldne izpred hiše žalosti. Miklošičeva cesta 2, na mestno pokopališče na Pobrežju.

Maribor, dne 23. aprila 1936.

UMRLA JE NAŠA LJUBLJENA HČERKA IN SESTRA,
GOSPODIČNA

NATALIJA PEČENKO

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SOBOTO, DNE
25. APRILA 1936 OB 4. TIRIH POPOLDNE IZPRED
MRTVASKE VEŽE SPLOŠNE BOLNIŠNICE NA POKO-
PALIŠČE K SV. KRIŽU

LJUBLJANA, DNE 23. APRILA 1936

ZALUJOCI OSTALI

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

Ana Može

hčerka trgovca in posestnika

danes ponoči, po kratki in mučni bolezni, prevedena s tolažili svete vere, v Leonišču v Ljubljani, za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb bo iz Leonišča v petek, dne 24. aprila ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani.

Svete maše zadušnice se bodo brale v Dvoru pri Žužemberku in v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 2. maja 1936 ob pol 7 zjutraj.

Dvor pri Žežemberku, Krka pri Stični, Ljubljana, dne 23. aprila 1936.

Žalujoče družine: Može, Rebolj in Lukež.

Mestna občina mariborska

javlja žalostno vest, da je njen zaslužni član mestnega sveta in načelnik finančnega odseka, gospod

Vladimir Pušenjak

zadružni nadrevizor itd.

dne 23. aprila 1936 umrl.

Maribor, dne 23. aprila 1936.

Časten mu spomin!

Upravni odbor in uradništvo Mestne hranilnice v Mariboru

javlja žalostno vest, da je njihov predsednik, gospod

Vladimir Pušenjak

nadrevizor Zadrugne zveze itd.

dne 23. aprila 1936 umrl.

Zaslužnega moža, ki si je pridobil za naš zavod nevenljivih zaslug, ohranimo v blagem in trajnem spominu.

Maribor, dne 23. aprila 1936.